

Régi magyar szavak

Wigand

Pozsonyban; Pozsony 1840

Signatur: 55043-B

Barcode: +Z169769600

Zitierlink: <http://data.onb.ac.at/ABO/%2BZ169769600>

Umfang: Bild 1 - 100

Nutzungsbedingungen

Bitte beachten Sie folgende Nutzungsbedingungen: Die Dateien werden Ihnen nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke zur Verfügung gestellt. Nehmen Sie keine automatisierten Abfragen vor. Nennen Sie die Österreichische Nationalbibliothek in Provenienzanangaben. Bei der Weiterverwendung sind Sie selbst für die Einhaltung von Rechten Dritter, z.B. Urheberrechten, verantwortlich.

Hinweis: Das Dokument enthält hinterlegte Textdaten, die eine Suche in der Datei ermöglichen. Diese Textdaten wurden mit einem automatisierten OCR-Verfahren ermittelt und weisen Fehler auf.

ALTS. KON. HOF

BIBLIOTHEK

55.043-B

Alt-

55043-B.

Régi magyar szavak

találta

D. Petöcz Mihál.

Pozsonyban,

Wigand Károly Fridrik betőivel.

1840.

Idegen nyelveket tudni, illő; a nemzeti nyelvet mindennek fölött becsülni, szoros kötelesség.

Horváth István.

„**M**elleyek a két hazában és hajdani magyar tartományokban részint fenlévő, részint régi emlékekben találtató azon magyar hangzatú helyirási és család-nevek, mellyeknek eredeti jelentését bizonyossággal vagy leg alább hihetőséggel meghatározhatni?“ — Ez vala a Magyar Tudós Társaság 1837dik évi nyelvtudati díjkérdése, ki engem - is a' ra gerjeszte, hogy „interpone tuis, interdum gaudia curis“ szerint, a magyar helség- és familia-nevekbe eredeti, de elhúnt magyar szavakat keresgessek: mit leltem, azt bátor vagyok ezennel elő-terjesztetni.

a Szerző.

Elfajult a rómi nemzet és elfajult a nyelve-is: az idegen nemzetektől, kikkel a rómi keverede, idegen szavakat vett fel nyelvébe, a nemzeti nyelv szavát idegen nyelvekhez alkalmazta, nemzeti szavakat ki - is vetett nyelvéből és így eredtek azon rút nyelv - kavartzok, kik a rómi nyelv helét elfoglalák; az eredeti rómi nyelv pedig ki-múlt az élők számából: így a Magyarok eredeti nyelve-is elfajula, elfajult magzatot szülvén elhúnt és most már csak elfajultja éldegél.

A rómi nyelv szerentsés volt még - is a' ban ha szült-is elfajult magzatokat, ha ezeket szülvén ki-is múlt az életből, de az eredeti szépsége megmaradt még - is képbe: szép vonalít tűz - lelkű bölcsék végnélküli év - szakaszokra szolgáló tudós munkikban, mint a' ni jemánt táblakba, vísták és így meg - tartották emlékebe:— de a szegén magyar árvátskának, kinek már kisdéd - korába el - halt az anja, ez után más öröksége nem maradt, mint az anja festett képe és ez - is romlott. Nem emlékezik az árva többé az anjárul és bús szívét azon vágy - is jötri, bár leg - alább tudná, mi - jen volt az anja! Tüker előtt az árvátska, nézi benne artzát, nézegeti az anja rongy képét - is, hasonlítgatja magá - éval, lell köztök hasont, rá - ősmér az anjára, de egészen még - is helre nem állíthatja képét. Mi jó volna, ha kőbe vísett lett volna ezen kép! elnem - törlődtek, megnem - homá - losódtak volna színi, szítse vonódtak volna vonali, helén

maradt volna minden tagotska és ha mi idegen tseppent-is volna rá, kő-nítt*) lett volna azt tisztázni: — de ez mind álnok kívánság; a ringy-rongy kép tsak ringy-rongy marad.

Talán nem volt szép a szegén árvatskának anja; nem érdemle szépsége, hogy kőbe visódjön? De a rongy képen rom nélkül maradt holmi vonalak az ellenkezőnek tanúi; fenséges szépségűek ezen egyes vonalak és ezek szerin szépnek kelle lenni az egésznek-is. — Vagy talán nem tudták kőbe visni szépségét, vagy nem akarták? Tudták, akarták vísták-is kőbe és pedig jemántba; de porrá törődött a kő, szít szóródott pora és így tsak a ringy-rongy kép marada.

A régi nemzetek törvén-alkotói több-nire még nem voltak emeledve azon magos láthelre, hon'-ét nézhették volna a tágos földön szít szórt egész emberi nemzetet: tsak azon nemzetet tarták szemmel, kinek számára alkodák a törvéneket, tsak a' nak az egy nemzetnek boldogságát akarták bölcs törvének által alapítani, észkézelní**), nem az egész emberi nemzetét: jó és boldog hónfikát akartak nevelni, de hogy ezek az emberi nagy-egyetemnek-is jó fi-i legyenek, azon nem törődtek: így Confucius, Lycurgus, Minos, így a Magyarok régi törvén-alkotói-is.

*) Régi szók, mosti-is a verem száját, más nilásokat-is oda hempert kővel zárni: ez által nehezede a be'ski-járás és ha a kő elhemperése által nitódik a verem, könnyebbed a be'ski-járás. A Magyarok akarván azt képbe mutatni, mi a „könnyű“ azt kő-nításhoz hasonitották, „kő-níttnek“ mondották. E szerin a „könnyű“ szó romlott, barbarus szó, helette a „kő-nítt“ szó volna az eredeti magyar szó.

**) Az „eszköz“ ész által gondolt kéz: — hol és mire a természet nem adott kézt, ott és a' ra gondolt kézt az ész és ezen kéz „észkez“, *die Hand der Vernunft*, nem pedig „eszköz“.

A nemzeti boldogság nem ugyan mindene, de még-is talpköve a testi szükségek elégtétle: a törvén-alkotók fő célja volt tehát eztet észkezélni; és minthogy az egész földi-világ adománi e' re nem volnának elegendők, ha a szűkölködők, tehát a hón-lakósok száma határtalan szaporodna, bölcs törvének által mindenek előtt azt akarák észkezélni, hogy a hón lakósi határtalan ne szaporodjanak, legalább ne szaporodjanak a hónba telepedő idegenekkel: e cél iránul koholtak tehát oj nemzeti nyelvet, kit tsak a hónik tudjanak, az idegenek ne tudjanak és e' szerint együtt ne közlekedhessenek: így meglévén gátolva az idegenekkel való közlés, meg-is lesz, úgy vélek, gátolva hónba jötte az idegeneknek.

Ez volt a magyar nyelv eredete: ezen nemzeti nyelv mellett éltek a Magyarok hónjokba évezredek boldogságba az idegenek ösmerete nélkül. — Az idegen nemzeteket nevekrül - sem ösmerték és mint a' néhi Görögök minden Nemgörögöt Barbarusnak mondtak, úgy a régi Magyarok, ki nem volt Magyar, azt *Németnek* nevezték: az - az, minthogy a Magyarok eredeti neve „*Mad*“ volt, minden idegenrül tsak azt mondták, hogy ő nem Mad, nem-Med, rövidítve írva Nemmed: továbbat az „m“ bető fölött lévő, az „m“ bető kettőztetését jelelő vonás hibásan átsuszott az „e“ betőre és így a „Nemmed“ névből lett a „Német“ név.

Ha bár nem tudott magyarul, a magyar hónba még-is eljött az idegen és itt lakni kívána, érdekes-is volt, hogy az hónfik közé felvévődjön, a' kor ötet meg - honositották, meg-honosították felőle azt álitván, hogy ő *Nemes*; az - az, nem - más, *nem - mes*, hanem Magyar, ki a Magyarok javival és jogival úgy élhet, mintha hónfi volna. Ezen hónosítás különös tisztelés vala és a „honor“ rómi szó i-nét vehette eredetét, „hónos“ lelete eredetül.

Minden élő nemmzés által jött életre, tehát „nemmzett“; a „nemzet“ szó e' szerint, úgy mint a „natio, gens“ szavak nem jelelik azt helesen, hogy mi a *Nemzet*: lihető, hogy a Rómik eredetül azokat mondák hónfiknak, a nemzethez tartozandóknak, kik a hónba nemmzódtek, születődtek, „qui essent in patria geniti, nati“: utobb elhagyák a „qui essent in patria“ szavakat, tsak a „nati, geniti“ szavakat tarták meg és ezekbül lettek a „natio, gens“ szavak. — Ezt tehették a Rómik, mert a' nak jelelésére, hogy mi a *Nemzet*, más szavuk nem volt: nem úgy a Magyarok; ezek nem valának kéntek, hogy a Rómikat utánozzák és a heltelen „gens, natio“ szavakat magyarra fordítván, azt, mit a Rómik „gens, natio“ szavakkal neveztek, „nemzet“ szóval nevezzék: — volt a Magyaroknak e' re való eredeti szavuk; e mellett maradhattak volna mostig: mi most a „nemzet“ szóval heltelen jelelődik, az a régi Magyaroknál *Roz* volt: roz, natio, gens, Wolf; — „Ruß, Reuß, Rác,“ szavak tsak romli a „roz“ szónak.

Ó-roz (nem ó-roz) régi nemzetet jelel: azon nemzet, ki régi nemzettül szakadt, *ó-roz-ág* volt, az -az, ága az ó nemzetnek. — A hivatlan szó rövidítők, kik a magyar nyelv Geniusát nem ismerék, elhagyának a szavakbül sokszor oj betőket, kik a szóba jelelők és ezen heltelen rövidítés által ismeretlené tették az eredeti magyar szavakat: így az „ó-roz-ág“ szóba sokalták a két „o“ betőt, egy „o“ betőt kivetettek belőle, az „ó-roz-ág“ szóbül „ország, ország“ szavak lettek; — és ezen heltelen szó-tsonkítás miatt az utobbi Magyarok mar nem tudák, hogy mi az „ország“ és mi az „Oroz“ eredetül.

Midőn a Magyarok vissza viték a Rómiktul Pannoniát, régi hónjokat, itt már telepedve találának mindenféle

embereket és ezeket „ó-lakósoknak“ nevezték, mi az „Olasz“ és „Oláh“ szavak eredtére ada alkalmat: találtak itt régi nemzeteket-is és ezeket *Órozoknak* nevezték; i-nét a magyar hónapba az „Óroz“ nevű sok helység; *Kiss-Oroszi, Nagy-Oroszi, Oroszháza, Oroszfalva* s. a. t. — *Turocz* megye-is i-nét vehette nevét: eredetül *T-ó-roz* lehetett a neve: a „T“ bető kezdője a „Teut“ szónak; *T-ó-roz* tehát Teut-ó-roz, az-az, *Teutonus-ó-roz*, Teutonus ó nemzet. — *Turocz* megye sok helységét még most-is *Teutok*, *Teutŕŕe* lakják: *Turocz* megyébe létező *Körmötcz* bánján *Teutok* laknak: hol *Turocz* megye *Nitra* megyével határos, ott létezik *Teuto-Prona*, *Teutŕŕe-Pron*, ott léteznek más számos helységek, kikben egyedül *Teutok* laknak, mi hihetőe teszi, hogy *Turocz* megye eredetül *Teutok* megyéje volt.

A minden más nyelvektől különböző magyar nyelv által meg-alapíthatának volna ugyan a törvén-alkotók határtalan évekre a Magyarok boldogságát, ha az embernek testi szükségé mellett nem volna lelki szükségé-is; de ezek is létbe vannak, ezek-is kívánnak elégtételt és ezek miatt a nemzeti boldogság alapításához kíváztatik, hogy bölcs törvének által nem csak a testi, hanem a lelki-szükségek elégtétle-is ésszékelődjön.

Leg-nagyobb lelki szenv a' tudvágy: a lélek oíthatatlan szomjazza a tudást (das Wissen); a tudás tulajdonsága pedig az, hogy a'nál, ki azt mással közli, nem csak fogyat nélkül meg-marad, hanem még inkább szaporul nála: — és e' szerin, minthogy a vágy-oítás boldogít, a tanulás-is és a tanítás-is boldogít; mást-is, önt-is boldogítani mindenki köteles, tanulni-is, tanítani-is tehát mindenki köteles, és ki tanulni vagy tanítani nem-akarna, ellensége volna az egész emberi nemzetnek; mert nem csak nem szaporítaná az em-

beri nemzet-közt a tudást, hanem azt még gátolná, az emberek tudvágy oítását gátolná és így az embereket boldogtalannakká tenné.

Szavak által közlödnek a' tudások; de csak értelmes szavak által: ki más szavít nem érti, vagy oj szavakat mond, kiket mások nem értenek, az se nem-tanulhat, se nem-taníthat: — és e' szerin, ki mást nem értenné, mástul nem értödne, ez az egész emberi nemzetnek ellensége volna: így az egyes ember, így az egyes nemzet.

Azt vélik, boldogabb volna az emberi nemzet, ha tsak egy nyelven szólnának az emberek mind, ha meg-nem sokódtak volna a' nyelvek: az tagadhatatlan; de van még-is e jajnak haszna-is, gyógyszer-e-is.

Az if-korúnak *) több-níre nem oj nitt még az esze, hogy nittabb észet kívánokkal foglódhasson: azt, mit fél-nitt észszel elérhet, hamar kimeríti és azután nints mivel foglakodjon esze: de ez nem nyughat, foglagást kíván és az if-fi, tsak hogy a' foglagás vágyát hűtse, bohókat és kopékat néz, maga-is bohoskodik és kopéskodik, boroz, kartyáz, vadáz, haláz, madaráz, ugráz, dudáz, din-dan közt tölti if-napit és ij jozan ész elleni foglódásokkal eszét a' - nira el-tompítja, hogy ámbár továbbat nagyobb kort érne az if-fi, esze még-is tsak mindig if-korú maradna, nitt észet kívánó foglódásokra nem lön többé alkalmas és ezért if-kora után-is több-níre tsak a'val foglódna, mivel foglódta if-korába **).

*) If jung: if-fi Jüngling: if-ság Jugend: if-nap Jugendtag: if-kor Jugendalter.

**) Egy hóni német foló-irat közöl „surrogatumot,” kivel üres oráit nyelvtan helett tölthetné az if-fi: „Du allererst müßte der Gefangunterricht in allen Schulen als ein wesentlicher Theil des Lehrstoffes eingeführt werden; es müßten hierzu hinlänglich gebildete Lehrer

Tudás szerzésre leg szükségesebb eszköz a nyelv-tudás: ezt szükség tehát leg-előbb meg-szerezni, általa pedig a többi tudást: — és e'me az Isten bölcs rendelése! az ifkor leg alkalmabb a nyelv tanulásra, azon eszköz meg-szerzésére, ki által szerezhető a más többi tudás: tanuljon tehát az if-fi nyelveket; e'vel nem csak kerüli esze romlását, hanem nélkül-is, élesül-is az esze: — és e'szerin az emberi jarlóság ellen gyógyszer a nyelv-soka és ez a nyelv-sokának haszna-is.

Ki sok nyelvet tanult, a'nak a' nyelv-soka nem jaj, az nyelv soka sulját nem érezné, a'nak úgy látná, mintha az emberek mind csak egy nyelven szólnának: ő mindenkit értenné: — tanuljunk sok nyelvet és tudni fogjuk nagyobb részét azon tündér nyelvnek, kirül azt regézik, hogy azon szólt valaha minden ember: két úton juthatni a' ra, hogy minden ember nyelvét értsünk; vagy ha ki-írtódik a nyelv-soka, vagy ha meg-tanulódik minden nyelv: a' nyelv-sokát ki-írtanni még most nem lehet, tanuljunk tehát sok nyelvet.

angestellt, eine Oberaufsicht angeordnet werden, die befähiget und beauftragt wäre, darauf zu achten, daß die Schüler den ihnen nach Alter, Fähigkeit und anderen Umständen zukommenden Gesangsunterricht erhalten und daß sie hinsichtlich der Wahl des Textes und der Melodie diejenigen Gegenstände lernen sollen, die auf ihr Gemüth den besten Einfluß ausüben. Welche Wirkung würden dann heldenmüthige Begebenheiten aus der Vaterlandsgeschichte oder andere edle Thaten der Gegenwart auf unser Gemüth haben! Würden sie sich nicht lebendig erhalten und weiter fortpflanzen, als es bisher durch Lernen und Lesen geschehen ist? — De boldog lesz a magyar hón, ha ezen javalat létre jön! tanulja az if-fi a történeteket philosophice ösmerni, ezek okát, következtetését, befolását az emberi nemzet boldogságába; midőn történetet tanul, tanuljon gondolkodni-is, hasznossabb lesz, mintha időjét a'val tölti, hogy azoknak eldanulását megtanulhassa.

De a' nyelv-soka nagy, nints ki minden nyelvet tudhatná: — ez ellen-is van gyógyszer: léteznek t. i. oj nemzetek, kik vagy boldog ég-hailatok, vagy tudós szomszédok, vagy bölcs törvének által oj szerentsések lettek, hogy nagyobb tő-élességre juthattak, mint más nemzetek: — de mi a tő-élesség? A tő-élesség a soknak egytetése: a tő élén, a tő hegyén egybe jönnek a tő talp minden peti: ez a tő-élesség képbe: — hogy tehát valami nemzet a többi nemzeteknél tő-élesebb (barbarussol mondva „tökéletesebb“) legyen, szükség, hogy ő egyedül egybe foglalja azt mind, mi más több nemzetek között elosztult; az-az, szükség, hogy ezen tő-éles nemzet tudja azt mind, mit a többi nemzetek egyenkin tudnak. E' szerin ezen tő-éles nemzetnél még-találódik a többi nemzetek egyenkini tudása, és ki mind azt tudná, mit azon tő-éles nemzet tud, az azt mind tudná, mit a többi nemzetek egyenkin tudnak: ki tehát tudni akarná azt mind, mit más nemzetek egyenkin tudnak, e'nek nem volna szükséges, hogy a többi nemzetek nyelvit tudja, tsak az szükség, hogy a' tő-éles nemzetek nyelvit tudja; ezek által megtanulhatja azt mind, mit a kitűnő nemzetek, és azt-is, mit a többi nemzetek tudnak: a 'kitűnő nemzet pedig kevés és kevés nemzetek nyelvit meg-tanulni kő-nítt. Minden kitűnő nemzet tar (tár), kibe le van téve, rakva, mind a'bul, mi más sok nemzeteknél szít-szórva találódik: ki azt feltalálni akarja, nem szükség, hogy a sok féle után sok felé járjon, az egy raktarba azt mind meg találhatja.

Az emberi test oda van heleztetve több sok más testek közé és ezektől vesz, ezeknek ad sok mindenfélét: e're szolgálnak a test beszívó- és kivezető tsövi: — ezen tsövek szája a test kőrin van ugyan helezve, de ő'k, a tsövek, a test közepe-ig-is elnyúlnak: így az egész testbe szít

vihetik, mit hoztak a kül-testektől, ki-is vihetik a testből a kivinni valót. A nemzet-is test, más nemzetek közé, mint a-ni más testek közé, helezve: a nemzet-test beszívó- és kivezető tsöve a nyelv; ez által vesz más nemzetektől és ad más nemzeteknek: mennél több idegen nyelvet tud a nemzet, a'nál több a beszívó- és kivezető tsöve; oj nemzet, ki-nek nyelvét más nemzet nem-értenné és ki a más nemzetét nem értenné, az egy részről a zsirjába meg-fuladna, más részről pedig sokba fogyatkozást szenvedne.

Ezen okbul észkélzik a kitűnő nemzetek a sok-nyelv tudást: nem lett volna Schweitz oj kitűnő, ha a németül szóló Schweitzi tiltotta volna a Genf kerületbe lakó Schweitzinak, ne szóljon franszául, vagy a Walizi Kantonba lakónak tiltotta volna, ne szóljon olaszul; vagy ez a kettő tiltotta volna a bazeli és berni Kantoniakat, ne szóljanak németül: e tilalmazás helett Schweitz hónba hón nyelvnek ösmerték az olasz, a fransz és a német nye vet, és ezen bölcs, egy szabad nemzetet illő engedelemmel azt nyerek, hogy minden neveltebb Schweitzi három nyelvet tud; — és így meg hónositván Schweitzba három kitűnő nemzet nyelvét, meg-is hónositották Schweitzba ezen három kitűnő nemzet tő-élességét-is.;

A *cseh nemzet* Európának legműveltebb kissebb nemzetek közé tartozand: cseh honba a cseh nyelv nemzeti ugyan, de nagyobb fele a nemzetnek, die *Teutsch-Böhmen*, német nyelvű és ezeknek köszönheti cseh hón műveltségét leg-inkább. A cseh buzdul a nemzeti nyelve mellett, de hónjába fentartja a német nyelvet-is, ne-hogy eltiltása által a nemzeti műveltség meg-tsökkenjen: tudja a Cseh, hogy a magán nemzet, úgy mint a magán ember magátul semmit vagy tsak igen keveset tanulhat, és ha tehát halladni akar, más-

tul hogy tanuljon, másnak tehát nyelvét hogy tudja, szükség és minthogy ő a Némettől tanulgat, művelésére neki a német nyelv szükséges. De miért nem követik a' Csehhek a' Lengyelek példáját, kik megvetvén a német szomszédok nyelvét, egy ragyagó cometa farkához ragazkodván, inkább a szomszédutuli Franszátul akartak tanulni és csak fransza nyelven szollani? Az tagadhatatlan, hogy a Franszátul sokat lehet tanulni, de távul léte miatt ritkán és csak kevésnek lévén alkalma tőle tanulni, megösmérék a' Csehhek, hogy tanulás végett sokkal hasznossabb a leg-közelebb lévő német szomszédokat tanítóknak választanni; és ezért tanulja a Cseh, az angol, fransza, olasz, latin nyelvet-is, hogy mind ezektől a nemzetektől tanulhasson, de leg-inkább a német nyelvhez ragazkodik, hogy a német szomszédutul minden nap valamit tanulgathasson: nem akar a Cseh hason lenni azon falusi emberhez, ki nem a faluja emberivel, csak a távul lévő nagy város emberivel szollani akara és szükségre jutván, minthogy a távuli városik segítségére nem jöhetnek, tűz szomszédi pedig a jaját nem tudták, tehát raita nem segíthettek, minden segítség nélkül elvesze.

Így a német nyelv meg hónosítása szükségéről meg lévén jüzödve a cseh nemzet, meg-is kívánja, hogy a cseh tudósok némettől - is tudjanak: ezért nints-is cseh honba orvos Tanár vagy Physzicai Professor, ki a cseh és latin nyelvek mellett nem tudna németül - is: és valóban, az ij tudós nem-is lehetne igen kedves a cseh hónba; mert, mint-hogy a természet tudomán tárgyába cseh nyelven soha semmi érdekes nem íródott, latin nyelven ötven év ota semmi, ezen két nyelven kívül más művelt nyelvet nem tudó tudós tudománjával csak ott álanna, hol ötven év előtt álának a tudósok; egy fél évszázad leg-érdekesebb nézeti és fel-

fedési az ij tudós számára létbe nem lennének, nemzete javára ezeket nem használhatná, éz e' vel valóban a Csehek meg nem elégednének.

Ehez járul még az -is, ha valami német nyelvnélküli cseh tudósnak oj eredeti eszméi vagy nézetei volnának, kik az egész emberi nemzet javát érdeklik és kiket tehát szükség volna az egész emberi nemzetnek nyilvánítani, hogy ezen tudós, más művelt nemzet nyelvét nem tudván, kényszerítve lenne eszmeit és nézeteit cseh nyelven nyilvánítani, mi által, minthogy magok a Csehek-is cseh nyelven irt könyvekbe bölcseséget nem igen janitván ezeket nem-is olvasgatják, a cseh nyelvet nem-tudók a' nál inkább nem-olvassák, a cseh nyelven nyilvánított gondolatok, ha leg-bölcsőbbek-is volnának, nem gyümölsözhetnek, mi az egész emberi nemzet leg-nagyobb kárára lenne: — ha az ditső hirű *Kepler* leg érdekesebb eszmeit cseh nyelven nyilvánította volna a tudós világnak, ezek soha köz-tudománra nem jöttek volna, általak a *Mathesis* számtalan leg-érdekesebb *Problemája* felnem világosítódott volna. Idegen nyelvek által nem tsak tanulhatnak, hanem taníthatnak-is a nemzetek és tsak az a kitűnő nemzet, ki tanít. A *serb-nemzet* művelésbe halladni kívánván, meg-ösmerte, hogy e' re valami kitűnő nemzet nyelve szükséges és e' végre a német nyelvet választván ezen nyelvet a serb hónba hónositanni törődik; távul lévő német hónbul hozat tanítókat, kiket közelebb találhatna, ha a magyar hónba meg-hónosodott volna már a német nyelv.

Minden nemzet tagja az egész emberi nemzet nagy egyetemének és e' vel hogy egybe függjön szükséges, ha nem akar lenni hasztalan tagja ezen nagy testnek: egybe függhet pedig tsak az által, ha hónjába meghónositja nyelv-

hódító zsarnok nemzet be-rohanásátul megnem menthették hónjokat.

Az hódító rómi nemzet Byzantba útát akara magának nitni a magyar hónon át és azt a Magyarok nem engedék: meghartzoltak ugyan sokszor vitézül a Rómikkal és ezeket vissza verék, de végtére az ellenek küldött iszonú erőnek még-is tsak megnem felelhettek: — dühössen berohant a vad rómi sereg a magyar hónba, itt irtott, pusztított, és őszte fáradatlan a Magyarokat: — *Claudius* rómi Császár így ditsekedik ezen tettén: „*Delevimus tercentena viginti millia; duo millia navium mersimus. Tecta sunt flumina scutis; spathis et lanceolis omnia littora operiuntur. Campi ossibus latent tecti; nullum iter purum est; ingens Cartago deserta est. Tantum mulierum coepimus, ut binas et ternas mulieres victor sibi miles possit adjungere.*“ — Eltörültünk három száz husz ezreket; kétezer hajót elsölyesztettünk. El-vannak borítva a folók paisokkal és ruddakkal; dárdakkal a partok fedve. Leg-számossabb tsontokkal el van takarva a mezző; tiszta út nints; elpusztult ezen tágos Cartágo. A-ni aszszoni személt fogtunk, hogy kettőt, hármat-is magáévá tehete minden katona. — Az elfajult Rómik már a'kor többé nem tudták, hogy ő benne-is magyar vér forr, hogy ők-is a Magyaroktul eredtek és hogy testvért jilkoltak, midőn Magyarat jilkolának.

Ha elzárkozott, magánzó, a hón-nyelve mellett más nyelvet nem tudó nemzetet ij szerentsétlenség éri, a'nak torzsaíg elkell veszni, ha szaladással nem mentheti magát: — alkunak, egyezésnek, békének, szövetségnek, kérésnek, könjörgésnek, kejelemnek hele itt nints: bár mi szépet és jót ajáljon, nem értődik, balul-is értődik; azt vélik tagad, midőn ajál; szid, midőn hizeleg; fenit, midőn hódol: agyba

verik, bár mit tegyen: — az egynyelvűség mellett vagy el-
kelle veszni minden Magyaroknak ott hón, vagy futni kelle
hónjokbul a szerentsétleneknek: nagy része meg-jülkolódott,
az egyik része vissza vonult a hegyek közé.

Hason szerentsétlenség érte már újabb korba-is egyik
ágát a Magyaroknak: a régi szász-nemzet ága vala az Ma-
gyaroknak: ők-is hónnyelvűek, egy nyelvűek voltak és ezen
tulaidon nyelvek által a szomszéd nemzetektől elzárkoztak,
velek viszon közlekedés nélkül maradtak: e' miatt ezen ága-
is a Magyaroknak jülölséget gerjeszte maga ellen és ám-
bár vitézsége által elkerülé sokáig az öldöztést, még-is ő-is,
ugy mint rokona, egy zsarnok hódító dühinek lón áldozatja:
a régi szászokon elkövetett *nagy* kejetlenségérül „Nagynak“
neveztetett Cárol Császár ki-irtotta az egész régi szász-
magyar nemzetet.

Fél évezred mulva azon Magyaroknak utóddi, kik a
Karpatusokba vonulának, látván, hogy a rómi hatalom el-
jengüile, régi hónjok vissza vivásáru gondolkodtak és egész
erővel berohanván Pannoniába, régi hónjokot elfoglalák,
mostig benne maradandók: — gondolható, mi sok viszono-
kon mentek-át a hónszakadt Magyarok, mi-ig ismét az előb-
beni régi hónjokba vissza jöhettek; mi sok idegen nemze-
tek közé voltak keveredve, mi sok idegen nyelv szavít va-
lának kéntek nemzeti nyelvekbe felvenni: — e'nek követke-
zése az vala, hogy a hón-nyelv nagy részét elfeleitették,
a hón nyelvbe idegen szavakat keverték, a magyar sza-
vakat idegen nyelvekhez alkalmaztották és így a hón
nyelvet a'nira el-rontották, hogy a régi Magyar, ha felé-
ledne, a mosti romlott magyar nyelvet többé nem értenné: —
a magyar nyelv így szülte elfajult magzatját, a mosti ma-
gyar nyelvet.

Igy a magyar nyelvet ugyan azon szerentsétlenség érte, ki a rómi nyelvet; de nagyobb volt még-is a magyar nyelv szerentsétlensége: mert a rómi nyelv szépsége megmaradt még-is képbe, de a Magyarok hón-nyelvük szép képét elhadák. — Irtak t. i. a régi Magyarok-is bölcsét, oj bölcsét-is, mint a rómi bölcsék, ojat, ki érdemes lett volna, hogy tartódjon-meg végnélküli korokra a magyar nemzet és más nemzeteknek-is hasznára; de a régi Magyarok nem úgy irtak mint a Rómik, nem ugy, hogy azt elvihették volna meszsze földre: vachsza*) és vaiba irtak a régi Magyarok; i-nét az írós-vainak neve; írni való vainak neveződött: — mi pedig vachsza és vaiba íródik, az nem álandó. Irtak ugyan a Magyarok álandóul-is; tőkkel jelelték a szavakat, ugy mint most-is tőkkel, szegetskékkel verikrá koporsókra a szavakat: — i-nét eredt a „bető“ szó és a „Petőcz“ szó-is i-nét vehette eredetét; Petőczök, betőzök voltak a tővel írók. E' féle betőzetek tsak fára, tsontra, kőre íródhattak; i-nét a „könv“ szó eredete; ki pedig tővel írt vagy visett kőbe, az *Tőköl* volt, az-az — Tő-kő-liső, vagy inkább viső: Graveur, der mit dem Stichel in Stein ficht: —

*) A „viaszk“ szó nem eredeti magyar szó, tsak romla a „Wach“ német szónak: elveszván a magyar szó, heles volt ugyan azt idegen szóval pótolni, de ép szóval, nem egy német szónak romlával: így kettő nyerődött volna: egy az, hogy a magyar nyelvet tanulgató Német hamarébb tanulhatná a magyar nyelvet, ha benne ép német szókat találna és nem volna kéntes a magyar szavak mellett még romlott német szavakat-is tanulni; második pedig az, hogy a németül nem tudó szó-ász (halász, vadász, szóász; der Wortforscher) a „viaszk“ szavat eredeti magyar szónak tarthatná és az eredeti magyar szó feltalálásán többé nem törődne: — legyen tehát a viaszk vachs, a lyik, lyuk legyen loch, mi-ig magyar fót találódik rá.

ezen iratokat, úgy mint a Zsidók a kő-táblákat, a Magyarok nem vihették-el magukkal buidosni: és így veszett-el a magyar nyelv kőbe visett képe, tsak a ringy-rongy festet kép marada.

Ezen rongy kép szép vonali a szépnek kedvezőikbe azon vágyat gerjeszték, hogy azt az eredeti szépségébe és épségébe helre lehessen hozni: — és most futnak lótnak minden felül a festők, mázolók, fótozók, mosók, másítók, újítók: kenik fenik, huzzák vonják vakarják, törülik döröglik, tapasztják fótozzák a rongy képet, tsak hogy ismét helre álitódjon.

Több-nire törüléssel kezdik a munkát: nints-is szaporább munka a törülésnél: törülik még azt-is, mi nem törülni való, mi az eredeti szép vonalakhoz tartozik: — így a „tömlözt“ szó már nem tetszik a törülőknek; frissen kitörülik és a „börtön“ szót teszik helibe, ámbár a „tömlözt“, szonál nints magyarabb szó: lötzöket tömtek, vertek sűrűn egymás - mellé a Magyarok, körül karozták, ha mit zárni akartak: a lötzök töme volt a tömlözt. Lehet ugyan, hogy bőr-tömekkel-is körül kerítették a zárni valót, de az „bőr - töm“ nem pedig „bőr - tön“ volna.

Az „igenes“ szó - is már többé nem divatos; a „róna“ szó tévődött helibe, ámbár a „róna“ szó testestül - lelkestül tót szó és valóban nem érdemes, hogy a leg-nagyobb figyelmet érdemlő „igenes“ szavat a magyar nyelvből kitolja. — De elmés, eszmegazdag szó az „igenes“ szó! hol azon Mathematicus, ki bár mi elmés definitiójával jobban értithetné azt, hogy mi az igenes, (daß Gerade, rectum) mint a Magyar az „igenes“ szóval? ezen szó által a Magyar képbe mutatja azt, hogy mi az igenes; tudni illik, igenes az, mi oj formú, mint az I bető.

„Az „i-genes“ szóhoz hasonok az „ablak“ és az „aito“ szavak: ezen szavak-is a' nak formját mutatják, mit jelelnék. — Az „ablak“ szó helessebben íródik „oblak“: a „ház“ szó német eredetű; a Haus német szónak romla: „lak“ volt a régi Magyaroknál, mi most „háznak“ mondódik: „lak“ szótul eredtek a *Lakáts*, *Lakits* nevek: mi most „szobának“ mondódik, az „blak“ volt; az-az, belseje a laknak; rövidítve „blak“. — A régik „o“ bető formra készítették az ablakokat; látni azt még most-is régi épületeken, és e' szerint az o - blak a lak-oja, a szoba ablakja.

„O“ bető formra készítették a régik az aítot - is: az „aito“ szó helessebben íródik „át-o“; az-az, oj o, kin át kell menni, ha be vagy ki akarunk jönni: az o-blak, a blak-oja nem a' ra való o, hogy raita át menődjön.

Ez a magyar nyelv kitüntető tulaidona, kivel felül haladja minden többi europi nyelveket: — azt, mit a szavak jelelnék, tsak vonásokkal és petekkel jelelhetik és pedig mitse jelelőlekkel: de be jajos ám, be nehéz, mitse jelelő vonások és petek által mit jelelni! ezen jajt elkerüli a Magyar sokszor szerentséssen a' val, hogy a betők formja által képét, formját mutatja azét, mit a szavakkal jelelni akar: így az „i-genes, o-blak, át-o“ és más számtalan szavakba *). Ha szavak betői, vonali és peti által nem-mu-

*) Budán, 1834dik évben kiada a Szerző „Hieroglyphen und Sans = scrit = Worte in der magyarischen, deutschen und lateinischen Sprache“ czimű munkát és e' nek 14dik lapján következőket mond: — „Solch eine Sans = scrit = und hieroglyphische Buchstaben = formel ist auch das Wort „Törvén, Gesetz“. Zerlegt, heißt es Tör-vén, Dolch der Alten; und wirklich, wenn man die Entstehung der Gesetze philosophisch betrachtet, so sind sie zu Gunsten der Alten gegeben. Das Kind wird instinctmäßig von seinen Eltern geschützt, der Mann ver-

tatható képbe az, mit a szóval kellene jelezni, a' kor a szóval kimondja e' nek képét vagy formját: így a „tömlőtz,

mag sich selbst durch eigene Kraft zu schützen; er schützt auch seine Geliebte, sein Weib; aber der Greis, der Schwache (im Stande der Natur gibt es keine andere hilflose Schwäche, als die Altersschwäche), der bedarf des Schutzes der Geseze, weil sich zu schützen er selbst zu schwach, von seinen Kindern nicht geschützt werden kann, indem diese mit ihrem eigenen Schutz und mit dem Schutz ihrer Kinder vollauf zu thun haben, also nicht vermögen, ihre greisen Eltern zu schützen: der Staat übernimmt daher den Schutz der Greise und bewaffnet, beschützt sie mit Gesezen. — Wer mag sich wundern, daß so viel humaner Geist in den magharischen Gesezen vorhanden ist, nachdem schon in der Urzeit auch der Begriff des Gesezes so human, so philosophisch aufgefaßt wurde.“

„Wie wird aber alles dieses hieroglyphisch bezeichnet? — Vén heißt der Alte; das Wort vén ist Hieroglyphe: der Anfangsbuchstabe v gleich dem u ist der obere Theil eines H, bezeichnet also die Oberwelt, den ober dem Querstrich befindlichen Raum; das e ist die Seele; das n ist der untere Theil des H, bezeichnet also die Unterwelt, und das ganze Wort vén oder uén bezeichnet einen, dessen von oben herab (durch das von oben offene u) gelangte Seele sich auf der Oberfläche des Erdballs, zwischen u und n, zwischen Ober- und Unterwelt, neben dem n befindet, also halb in die Unterwelt abgehen wird: das ist der Alte bildlich dargestellt. — Tör heißt Dolch: das ganze Wort ist Hieroglyphe; das T ist das Bild eines Dolches; das ö ist ein Kreis, das Bild einer schützenden Umgebung; das bei seinem Aussprechen so viel Geräusch machende r neben ö bedeutet eine Wache, das heißt, eine wachende, geräuschemachende, schützende Umgebung; das T vor dem ör bezeichnet den strafenden Dolch zum Schutze der Alten: — es bezeichnet aber auch einen andern Sinn; nämlich, T ist auch das einen aufrecht mit ausgebreiteten Armen stehenden Menschen bezeichnende Bild, also eine Hieroglyphe; ör ist der Schutz, sonach T-ör der Menschen Schutz, und Tör - vén der Schutz, den die Menschen ihren Alten angedeihen lassen: das Thier schützt sich, seine Jungen und sein Weibchen;

kő - nitt“ és több más szavak: — ij eszme - gazdag szó a „jönör“ szó - is; be nehéz volna a jönört, daß Vergnügen, definiálni; a Magyar-se definiálja azt, hanem a szava által értiti, hogy mi a jönör: a jönör t. i. hason érzelem azon érzelemhez, kit érez a bús, el-hadott, veszedelemtül körül-

zum Schutze ihrer Alten hat die Natur den Thieren keinen Instinct gegeben; sie versagte diesen Instinct auch den Menschen: die Natur hat also den Schutz der Alten nicht übernommen, sie hat die Alten dem Schutze des Menschen anvertraut, dadurch anvertraut, daß sie ihm Vernunft verlieh, um mittelst ihrer zu erkennen, daß es Pflicht sey, die Alten zu schützen. Dies sind die erhabenen humanen, die Menschheit ehrenden Ansichten der Gesetze, die in der magyarischen Sprache bildlich, hieroglyphisch und so geistreich bezeichnet werden.“

„So ist ollo eine reine Buchstabenhieroglyphe; auch der magyarisch nicht weiß, erkennt bei dem Anblick des Wortes ollo das Bild einer Scheere, die mit diesem Wort bezeichnet wird. — Ui stellt das Bild der Finger dar und ist auch die magyarische Benennung der Finger. — Uj, das Neue, ist auch eine Hieroglyphe: das u ist die Oberwelt, das j bildlich eine unter der Oberwelt befindliche Wurze, die aber schon in die Oberwelt hinüberreicht, also das Bild einer sprossenden Pflanze; Neues bildlich bezeichnet. — Solcher Bilderworte gibt es in der magyarischen Sprache viele; sie sind die Pierde der Sprache: der Verfasser vermochte aber diesen Gegenstand nicht zu erschöpfen; es war ihm nur möglich, zur Krone, die zwischen den europäischen Sprachen, als Sprache, ungezweifelt der magyarischen gebührt, einige Perlen zu liefern, und damit der Muttersprache und dem Vaterland ehrfürchtsvoll zu huldigen.“

Az „vén“ szó hieroglyphusi magyarázatja értítésére a szerző az említett munkátskának már a 13dik lapján előre bocsátá: — „daß der Buchstabe H eine Hieroglyphe sey und den Erdball bezeichne: — der Querstich im H bezeichnet die Oberfläche des Erdballs; was unter dem Querstich sich befindet, das ist die Unterwelt; ober dem Querstich die Oberwelt, — und sonach bezeichnet der Buchstabe u die Oberwelt und der Buchstabe n die Unterwelt.“

vett ember, midőn látja, hogy őrire mások-is jönnek, hogy jön-ör: — valóban, ha ezekben ál a nyelv tö-élessége és dijt érdemel azon nyelv, ki ezekben kitűnő, ezen dijt a magyar nyelvet illeti; és e' félékbe tsak az nemjön-örödhetne, kirül azt mondják „ignoti nulla cupido.“

Minthogy a magyar nyelvben a vonások és petek jelek, törülődjenek-el a rongy képbe minden hasztalan vonások és petek: a „fejni“ szó helett íródjon „tejni“; törülődjön el az „f“ betőnek farka, hogy legyen „t“ bető belőle: így feléled az eredeti szó; a „tejni“ szóval jelelték eredetül azt, mit a Németek *mitzen* és az, még a rómi nyelvbe-is betsuszott „mulgere, mellen“ szóval jelelnék.

Törülődjenek-el a rongy képen egész szavak-is, de tsak azon meg-jöződéssel, hogy nem magyarok és van helekre eredeti magyar szó: — vesse le a Magyar a „ruhát“, a német *Rod* szónak ez tsak romla; van a Magyaroknak köntőse, köntöre: a „köntör“ szó két szóbul és egy szójelbül áló rövidített szó: a „k“ bető szójel, kezdbetője a „külső“ szónak; e' szerint a köntör rövidítés nélkül „külső-önt-ör“, *gegen äußere Einflüsse Schutz*, *adversus externos influxus tutamen*; és ez a valóságos értitése, definitioja a ruhának. — Ehez hason a „vestis“ szó-is: ezen szónak utolsó tagja, a „stis“, hibássan elvan forgatva; helessen írva visszájárul olvasva, „sist“ volna, és e' szerint a „vestis“ szó eredetül „ve-sist“ volt; rövidítése a „veh-sistens“ szónak, ugyan az, mit a Magyar a „gatja“ szóval jelel: „gat-ja“ egy elforgatott és rövidített „jaj-gát“; az-az, jaj ellen gát. Így a Német-is a „Reib“ szóval tsak ugyan azt jeleli: a *Re* bető szó-jel és kezdbetője a „Rein“ szónak és e szerint *Reib* tsak rövidítése a „Rein-leib“ szónak, tsak azt jeleli, mit a „mentő, mente“ magyar szavak. A „kepen“ szó rö-

vidített romla az „in corpore pendens“ szavaknak; a testen lógót jeleli, mi helesebben mondódik „kötő, köt - ör“ anti-pendium, *ἑρμύς*, az - az, oj ör, kit a testhez lehet kötni: az öltözet pedig egy aszszoni köntör féle lehet; oj féle, ki az ölbe tőződött.

Mennél kevesebb vonásokkal és petekkel lehet mit jelelni, tehát mennél kevesebb betőkből álnak a szavak, a' nál tö-élessebb a nyelv: de még a' nál - is tö-élessebb, ha nem csak a szavi, hanem a nyelv maga - is kevesebb betőkből áló: — így tö-élessebb volna a magyar nyelv, ha az görög „y“ betőt kivetné a betői sorából: van a Magyaroknak „i“ betője, és ha azt puhítani szükség, a' ra való a „j“ bető. A mássalhangzó betők puhítása tót találmán; a tót nyelv Geniussa kívánja a mássalhangzó betők „y“ bető által leendő puhitást: az eredeti Magyar igaz szívú, nem szokott mást mondanni és mást írni: íródjanak tehát a mássalhangzó betők „y“ bető nélkül, vagy ha őket puhítani szükség, íródjon heljekbe „j“ bető: a „tsunya“ szó legyen tsuna vagy tsuja, a gyertya jerta, a gyógyszer jojszer, a nyelv, minthogy jelelni való, legyen jelv: — vallja-meg bár ki, igaz lelkére, euphonussabb, ékessen-hangobb 'e a „nya, nye, nyi, nyo, nyu“ mint a „na, ne, ni, no, nu“; vagy a „lya, lye, lyi, lyu“ mint a „la, le, li, lo, lu“? Ki azt mondaná, hogy e' féle szó-rútítás tulaidona a magyar nyelvnek, e' vel azt álitaná, hogy Cacophonia a magyar nyelv tulaidona; és ez még-is csak túlságos volna: — aude sapere!

De nem szükség mind-ig törülni; az elkopott vonalakat ujítani-is illő: úgy a „lakat“ szóba a két szó-tag közt elkopott a „g“ bető; hozódjon helre; legyen tehát a lakat lak-gát: — be szép és be értítő a magyar jelv, és be kőnött azt tanulni: ki érti a két szavakat, „lak és gát“, azon-

nal a harmadik „lak-gát“ szavat-is érti. Így a „fejsze“ szóhoz adódjon hozzá a „g“ bető; legyen „fej-szeg“, mert ez fej-szegő eszköz, puika fejét szegni való.

Nagy zavart okozza a betők elváltoztatása a magyar jelvbe: sokszor a leg-elméssebb szavakat, kikbe a leg-méljebb eszmék reitezésnek, a betők elváltoztatások miatt a legalatsonabbaknak jelelésére fordítottak: így p. o.: minden hóna a külső ellenség ellen és a belső ellen-is, az - az, a hónba lakó gonosz emberek ellen-is védni szükség és e végre a magyar hónba két rendbéli őr volt; a belső őrnek „hón-őr“ neve volt, a külső őrnek pedig „gát-hónja“ neve vala: nem lehet eszméssebben nevezni, mi romlott szóval most katonának neveződik, mint azt „gát-honjának“ nevezni: a katona a hón gátja; ő gátolja az ellenséget, hogy a hónba ne rohanjon: — azonban a „hón-őr“ szó „hohér“ szóvá változtatódott, mit a Tótok felkapván, minthogy nálok a hohér „kat“, ők a „gát-hónja“ szóba lévő „gát“ szavat „kat“ szóra változtatták, és a „gát-hónja“ szót „kat-on-je, katona“ szóra: — irtódjanak ki a magyar jelvül a „hohér és katona“ barbarus szavak, és jöjenek ismét folamotba a „hón-őr és gát-hónja“ szavak.

Irtódjon ki a magyar jelvül bár mi magyarossan hangzó szó, ha nem magyar és van helébe eredeti magyar szó: így a „jó és rossz“ szavak, mert nem magyarok, valóságosan magyarul nem jelelik a jót és a rosszat: a „jó“ szó a „jubeo, bejahe“, szótul eredt, és minthogy sok jubeálódik, mi nem jó, sok jó pedig nem jubeálódik, a „jó“ szó kinem meríti azt, mi a jó; a „rossz“ szó pedig barbarus romla a „gonosz“ szónak, e nek utolsó „nosz“ tagjából lett: de a „gonosz“ szó sem eredeti; a Magyarok jökér szavi mind tsak egytaguák; a „gonosz“ szónak jökere „gon“, és kibe

vagy mibe gon van, az „gonos“. A „gon és gonos“ szavak nomán (nyomán) fel-találándó leszen a jót jelelő szó-is: a jó, t. i. ellenkezője a rosznak, és be elméssen tudták a régi Magyarok azt jelelni: a „gon“ szónak felfordították a „g“ kezdbetőjét, fejét alá, lábát fel állították, és így a felfordított betővel egy felfordított, ellenkező eszmét jeleltek: a „g“ betőből „b“ bető lett, a „gon“ szóból „bon“ szó, kibe vagy mibe bon van, az „bonos“: a Latinusok azt a „bonus“ szóval jelelték; mert, mint az ujjabb nemzetek „its, vits, sky, y“ szó-tagokat függesztenek a szavakhoz, úgy a Latinusok az „us“ szótagotskát függeszték az idegen szavakhoz, e' vel őket latinositották, ösmeretlenekké tették az idegen eredetjeket.

Még - több szavakat - is tsíptek el a Latinusok a Magyaroktól, kiket latinositván a-nira ösmeretlenekké tették hogy alig lehete már őket magyaroknak janítani: ijen p. o. a „musculus“ szó: semmi etymologicus nézetből át-nem látható, miért nevezhették a Latinok azt musculusnak, egérkének; de az egész Paradoxia elenészül, ha állítódik, hogy a „musculus“ szó a magyar „hús“ szótul eredt: a Latinok a „hús“ magyar szónak „h“ kezdbetőjét „m“ betőre változtatták, azotán latin ejtést adtak a magyar szónak, és így latin szó lett belőle: a musculus hús; hús neveződik, mert általa az-az a hús, a musculus által húsódnak, húzódnak a tagok: hús a neve, mert húz.

A „magnus“ és a „nucleus“ latin szavak-is romlott ugyan, de eredeti magyar szavak, a „mag“ és a „nagy“ magyar szavaktul eredtek: eltserélték ezen szavaknak kezdbetőit, adtak nekik latin farkat és így latin szavak lettek belőlök: a „nagy, nag“ szóból „nagnus“ latin szónak kellett volna ugyan lenni, de euphonusabbnak gondolták a sza-

vat „m“ betővel kezdetni és így a „nagy, nag“ szóból „magnus“ szó lett: — így a „mag“ szóból „magleus“ latin szónak kellett volna lenni, de jobban tetszett a „nagleus“ vagy inkább „nucleus“ (tótul „nak“) szó, és így lett a „mag“ szóból a „nucleus“ szó.

De ezek mellett-is csak lochos gödös *) marad a rongy kép: a lochokat meg-kellene fétozni és pedig magyar fótokkal; de hol találódnak a magyar fótok? Nem lehetett helesebbet gondolni, mint azokat a régi familia- és helség-nevekbe keresni: — e' nevek nem eszmétlen egybe-kevert betőkből lettek; a régi familiák és helségek mind-ig mirül vették nevüket és — így meg-maradván a familiák és helségek nevi, meg-maradtak azon miknek-is nevi, kikrül vagy mikrül vették ezen familiák és helségek neviket: ha már azon mik nevi elvesztek volna, meg lehetne azokat találni a familiák és helségek nevikbe.

Fenséges volt tehát valóban a magyar Tudós Társaságtul, hogy a régi familiák és helségek nevikbe reített régi magyar szavaknak fel-keresésére díj által ösztönözé a hón fi-it és szó-ászt.

Kimondhatatlan örömmel tele meg a Szerző szive, midőn a Tudós Társaság jülésébe ki-mondódott azon díjkérdés; (lásd az elő-járó beszédet) nem kívána többé jönörödni a pesti kelleken: nem mulatott Pesten, csak hón sietett.

Útjába mindig csak a díjkérdés forgott eszébe: egy tsapat ordító részeg emberekre akada: — boldog Isten, mi lett a Magyaridbul! a régi Magyarok csak vizet ittak; mint-

A „gödör“ szó két szóból álló szó; a „göd“ és az „ör“ szavakból és a göd órét jeleli: — göd, die Grube, fovea: gödös, gödhös ember az, kinek gödi, sebi vannak testén.

hogy nem tudták, mi a bor, azt se tudták, mi a részeg ember: szavok se volt a Magyaroknak a' ra, hogy jelelhették volna a részeget: a „részeg“ szó csak romla a „raufdíg“ német szónak.

Veszprim régi magyar hel, de neve nem magyar: *Vespasianus* Császár építette várát és emlék-köre visette ezen betőket: *Vesp. R. Im.*; az-az, *Vespasianus Romanorum Imperator*. — Ezen betőket látván a régi hönjokba vissza jött Magyarok, azt vélték, hogy azok mind egy szóhoz tartozandók és hogy ezen szó, tudni-illik *Veszprim*, a vár neve.

Pest régi magyar város, de neve tót: *Šfen* nevet adtak neki a Németek, a Tótok pedig „petz“ nevet, miből idővel „pest“ lett. Azt vélték a régik, hogy hol meleg víz forr, ott föld-alatti tűznek, tűzheleknek-is kelle lenni; eredeti meleg víz lévén tehát Budapesten, ezen városnak *Šfen*, *Pecz* nevet adtak: — de „pecz“ nem „pest“; az való, hanem a Tótok peczet petsnek, pestnek-is mondják és ezen szavakkal oj heleket is jelelnék, hol eredeti meleg ferdő van: a híres *Pöstsént* a Tótok *Pest-csán* névvel nevezik. — *Eger* városába-is ugyan meleg ferdő forr, és még-is ezen városnak neve nem „pecz“, vagy „pest“: de csak azért nem adtak ezen városnak tót nevet, mert nem voltak tót lakosi, úgy mint *Pest* és *Pest-csán* helységeknek: — de még-is janítottak *Egernél* föld-alatti tüzet a régi Magyarok és azért az *Eger* várát „*Ég-ör*“ égő-ör szóval nevezték, a vár megéjét pedig *Heves* megének.

„*Bajmoss*“ a jójító meleg víz-forrnak eredeti magyar neve: — „*Baj*“ az eredeti magyar neve a betegségnek: a „beteg“ szó romlott német szó, a betig (im *Bett bejndlich*, ágyban fekvő) szótul eredt. A meleg fürdőbe a baj le mosódik, és i-nét a „*Bajmoss*“ neve. Ez lehetett a *Bajmóczi* fürdőnek eredeti neve, valaha leg-híresebb fürdőnek, ki mellett talá-

lódnak az antidiluvianus nummuliták, kőpinz formájú conchák, Muscheln, kik alkalmat adtak *Kőfinger* és *Castelli*, két híres költőknek jönörű regéikre, mejjeket „*das steinerne Geld*“ czim alatt olvashatni Bárá *Mednyánszky* zsebkönyvébe és mejjeket bár magyarra fordítannának.

A Baymóczi fürdő mellett létez még most-is egy regénes, pompás vár: 12dik évszázadba e'nek ura, Eustachius Ilsva, hónunk Palatinusa, vala. — A Tótnak nints szava a'ra hogy nevezhesse az eredeti meleg fürdőt; a „teplitz“ szó általánossan, generice, minden meleg helet jeleli: de a *Rács* az eredeti meleg fürdőt tulaidon szóval „*Ilts*“ rövidítve „*Ilts*“ szóval nevezi: hihető, hogy a 12dik évszázadba a Baymoczi fürdőnek-is még *Ilts* volt a neve; a bajmoczi várnak pedig, *Ilts-vár* urának *Ilts-vári*; rövidítve *Ilsva* volt a neve.

Iljesházi familiárul a régi évkönvek mitse mondanak: de már a 16dik századba itt terem, nem tudni honnét, a Gróf *Iljesházi István*, kinek nője született *Pálfi* Grófné volt, kivel együtt birta és romlibul felépítette a *Trnts* várt; mint azt a várkapu fölötti kő-irat bizonítja. — Baymocznak régi ura Fürdővári, Bajmossvári, Iltsvári, Ilsva volt: mint Bajmossvár ugy Trnstvár mellett-is fürdő van és a Trntsi fürdőnek *Iljesházi*, Iltszázi volt az ura: *Iljesházi* familia tsak nem rég múlt-ki a létbül, az Ilsva, Iltsvári familia pedig már régen eltűnt! mi így történhete: — régi időkbe a várok nem adódtak örökségül, hanem többnire tsak személre: az Ilsva, Iltsvári eredi familia neve Ilts - házi lehete; midőn ez a Bajmossvár, Iltsvár ura lett, nem többé Iltszázi, hanem Iltsvári neveződött; Ilsva, Iltsvári Palatinus elhunta után a többi Iltszázi nem birta Bajmossvárt, nem volt tehát Iltsvári, Ilsva,

hanem csak Ilsházi nevű maradt: és e' szerint az Ilsva familia Iljesházi név alatt mostig létbe volt.

Ez mutatja, mi régi volt az Iljesházi familia: már a 12dik évszázadba egy Iljesházi, tudni illik az Ilsva Palatinus vala: de mit tettek ezután az Iljesháziaik, hogy nevek és tettek közel négy évszázadig hirtelen marada? Palatinus familiából voltak ők és a Palatinusok mindig hatalmas birtokosok voltak a magyar hónba: hatalmas és nagy birtokú volt az Iljesházi familia-is és birtokjokat művelék: — de még-is e mellett talán mást-is tettek?

Az Iljesháziaik Trnts megébe bírták a *Bán* uradalmat-is: de mit jelel a „Bán“ szó? A Bíró eredeti neve *Bán* volt: a „bíró“ szó csak az egyik tulajdonságot jeleli a Bánnak; bíró, az - az, birtokos legyen a Bán; nem azért, mintha a birtokos igazságot szeretőbb volna a birtoktalannál; egyedül a birtok nem teszi az embert igazság - szeretőé; szerethetik az igazságot, becsületes emberek lehetnek a birtokosok - is, a birtoktalannak - is; nem e' bül, más tekintetből alkalmabb Bánságra a birtokos a birtoktalannál: a birtokban laknak tudni-illik emberek, laknak azok, kiknek Bánnra van szükségek: kinek nints birtoka, nints-is oj tulaidon embere, kinek Bánja lehetne; szükség volna tehát, hogy más embereinek Bánja legyen; de hihető e, hogy az, kinek birtoka nints, mint a birtokos ügyeit, mint a birtokokba lakóét úgy ösmerje, oj igazán elrendelhesse, mint az, kinek magának-is birtoka van és kinek birtokjába laknak ügyes emberek? Azon kívül, a birtoktalan Bánt táplálni szükség, a birtokosnak pedig van birtoka, a'bul táplálódhat, táplálása nints senkinek terhére. — Miel belátással hozták a hón törvén - alkotói azon bölcs törvént, hogy bíró, birtokos legyen

a Bán; érdemért ajándékozódta a birtokok; e' szerin érdemen vette az első birtokos birtokát: de i-nét nem következik, hogy a birtok-szerzőjének utódi injen birhatják ősi birtokjokat; ezek-is tartoznak meg-fizetni a birtok árát; meg-fizetni a'val, hogy a hónatul rájok bízott, a birodalom-jokba lakó hónfikat boldogítsák, ügyiken segítsenek, Bánjok legyenek; legyen Bán, ha Bánságot bír, ne bízsa azt másra: így érthetni, miért kívánták a régik, hogy a Bán birtoka tsak egy mellett maradjon; hogy egymástul távul lévő több birtoki a Bánnak ne legyenek, és hogy Bánságába lakjon a Bán.

A bíróság tehát tsak egy tulajdonsága a Bánnak: ki mások ügyit meg-ítéli, az Bán; ki most Birónak neveződik, a'nak eredeti neve Bán: i-nét a „jó-bánás“, az-az, jó ítélet; „jó bán vele“ az-az, jól ítéli meg ügyét: „meg-bánod“ az-az, Bánhoz idezédül tettedért: a „megbántás“ oj tett, ki miatt a Bán előtt megkell jelenni: „panasz“ eredetül „bánász“ lehete, tudni-illik az, ki Bánt keres: a „bűn“ és a „büntetés“ rokon a „Bán“ szónak; büntetés a bán-tette. „Bandur“ a bán-úr-é, Bán embere, Bán mellett szolgáló, Seríftsbienner. „Hajdó“ haitó az, mi most a persecutor; bűnösöket Bán eleébe hajtó.

Iljesházi volt „Bán“ uradalma neve tehát azt jelelhette, hogy ezen uradalom egy Bán birtoka, hogy Bán az ő tulajdonossa: — és valóban, az Iljesháziai Bánok voltak; Trnts mege örökös Nagy-Báni, Fő-Ispáni.

Minden Bán tanító; a bűnösök és a peresek azon tudatlanak, kiket tanít a Bán a'ra, hogy mi az iges (igaz), mi az illó: nints e' földi életbe fenségessebb adomána az Istennek, mint a tanításra való alkalom: tanítás által jараpodik a tudás, a tudás végett teremttette az Isten az embert, a tudás a leg-nagyobb jó a világon, mert tudni-illik leg-in-

kább meg-felel az Isten intézetinek: a tanító tehát legnagyobb javakba részesíti az embert és e' szerint leg-inkább boldogítja; — az embereket pedig boldogíthatni leg-fenségessebb adománya az Istennek: és tanító, Bán hívatba közel egy évezredig boldogították az Iljesháziak Trnts mege lakósit. *Mongol* hónnak *Barmecida* familia sok évszázadok-át volt kormányozója, tanítója, boldogítója, úgy a-níra, hogy mi jó, hasznos, fenséges alkotódott a *Mongol* hónba, azt mind *Barmecidák* alkották: így az *Iljesháziak*-is Trnts megébe; minden jó, hasznos, fenséges, mi ott találódik, azt mind *Iljesháziak* alkották: bár soha se lett volna utolsó *Barmecida*!

„*Liptó*“ szóba nints reített magyar szó: mert tót szó; hársfa tótul „*lippa*“.

„*Tolna*“ szóba az „*l*“ betőnek a szó végén kellene lenni; a'kor *Tolna* mege *Tó*-nál mege volna, és valóban, sok *tó* van *Tolna* megébe. — A szomszéd *Barana* megének *tót* a neve; a „*bara*“ szó *tót* szó, azt jeleli, mit a magyar „*tó*“ szó; és e' szerint *Tó*-nál mege és *Bara* mege közt tsak az a különbség, mi a *Som* mege és *Trnts* mege közt; az egyik magyarul van mondva, a másik tótul.

Talán a „*Szekszárd*“ szóba lelhetni reitet régi magyar szót? de ez tsak romlott szó, azért oj ösméretlennek láznak: — *Székes-Fejérvár*, tudni-illik, nem attul vette nevét, hogy széke, laka vala a régi magyar Királoknak; mielőtt a magyar Királok ott lakának, már „*székes*“ volt a neve és ezen nevét o-nét vette, mert székes, székes-sós a földje, a sok székes-sótul feje a földje, tehát, székes-fejér-vár. A székes föld pedig elterjed *Szekszárd*-ig; itt emelednek a hegyek, itt van a székes földnek vége, zárta és i-nét a helség „*Szék-zárd*“ neve.

„Szatmár“ oláh szó: „mare“ oláhul a „nagyot“ jeleli; „szat“ pedig sedes, *Sitz*, *Anfiedlung*, ület, helység: — „Szatmare“ tehát „nagy-helység“.

Oláh a „Marmaros“ szó-is: *Maros* a neve az Erdéltől ömlő *Maros* vizinek; „mare“ pedig a nagyot jeleli, és e szerint *Marmaros* mege a nagy *Maros* mege.

Ij fejtegetésekkel töltvén úton az időt, jókor elérek *Ocsára*, éj-ig *Ketskémétre*-is bemehettem volna; de az ocsai kis-bíró egyet értvén a kortszmárossal, hogy e'nek vendéget szerezzen, nem ada Forspontot: az ocsai kortszmába megkelle hálai és míg eltudék alunni, foltatám a szófejtegetést.

„Ocsa“ szóval kezdém: honnét vehette Ocsa helység e nevét? lehetne e az „Ocsa“ szóból valami régi magyar szót ki-nomkodni? — *Divide et vinces*: Az „Ocsa“ szó két szóból áll; az „Ó“ szóból és a „Csa“ szóból: — hogy mi az ó, azt mindenki tudja; ó az, mi nem új: de mi a „Csa“? ha volna valami régiség, ósag, *Ocsa* helységbe, ez az ósag lehetne azon mi, ki „csa“ neveződne; és valóban, van *Ocsán* egy ósag, van ott ó templom, egy a hón legrégibb temploma. — O-csa tehát ó-templom volna és „csa“ volna a templom eredeti magyar neve: mert hogy templom nem magyar szó, hanem a latin „templum“ szótul eredt, azt mindenki tudja.

Valóban ez egy meg nem vető gondolat és egy szép magyar szónak felfedezése volna: sok magyar familia és helység nevekbe meg van a „csa“ szó, meg-is van az „ó-csa“ szó: — a szomszéd *Kalocsa* helység nevébe meg van az egész „ocsa“ szó és ott is van régi templom.

Kal-ó-csa: de mi a Kal? Ott függ a kalap; a „kalap“ szóba meg van a „kal“ szó: — a kalap-is, a kalpag-is fejre vagy főre való, és e' me, itt mutatkozik a magyar jelv

szegénysége: a „fej“ vagy „fő“ szó tsak azt jeleli valóúl, mit a „caput, der Kopf“ szavak, és tsak a-niba azt, mi a „summum, das Oberste“, minthogy a fej a test leg-fentebb, fejebb része, summum in corpore, das Oberste im Körper: de a'nak mondására, mi a summum, das Oberste, nem volt szava a mosti Magyaroknak: minthogy a kalap és a kalpag azon részére az emberi testnek tévődik, ki a testén summum, das Oberste, bátran állítani lehet, hogy a „summum, das Oberste“ eredeti magyar neve „kal“.

A „kal“ szó sok más szavakba-is találódik és úgy látzik, mindenút azt jeleli, mit a „summum, das Oberste, fő, fej szavak. — „Kalász“ a buza szalmának feje: *Kolosvár*, vagy Kal - ó - vár egy fő - ó - vár. *Káló* segítségével tudjuk, hogy azt a *Kalai* familia a leg-első elfoglalás joga mellett „jure primae occupationis“ birja; azt *Kalai* elfoglalta, midőn a hónszakadt Magyarok ismét vissza viták Pannoniát a Rómiktul; tsak mint a nemzet fő embere foglalhata el ij tágoş birtokat; fő ember, az-az kal ember, *Hauptling*, lehete ő, és pedig a nemzet régi, ő fő embereiből, kál-ó. — „Kálotz“ a pisztráng hal fő-neme; *die Raichforelle*, truta major. — A „kal“ szó találódik sok oj helység nevébe, kit bírnak vagy bírtak a nemzet fő-emberi, kal-emberi: ugy Galantha „Kal-anta; Gálgotz“ Kál-otz; ez talán tsak romla a „Kal-o-csa“ szónak, ugy mint „Kocsi“ rövidítése, contractioja a „Kal-ocsai“ szónak, és Okolicsán-is tsak O-kál-csan. Még más több familia és helység nevekbe-is találódna a „kal“ szó, ha ez az eredeti épségébe megmaradt volna: de a „kal“ szó „k“ kezdőbetője sokszor P vagy B betőre elváltózódott: így lett a „kal-fi“ Palfi, és e' szerint a Pálfi familia egy igen régi magyar familia, kinek elődi már a leg-régibb korba „kálók“, a nemzet fő emberi valának: hogy újabb korba a

Pálfi Palatinus Balfi nevet visele, azt a petsétjén olvoshatni; mi által elegendőül megmutatódik, hogy a „Pálfi“ név kezdetője nem mindig P vala és e' szerint, hogy K-is lehete. — *Balaton Kál-ó-tó* volt eredetül: Kal-tónak neveződött, mert a hón fő tava; ó-tónak pedig neveződött, mert van a hónba egy új tó-is, a Fertő-tó, kit a Németek *Neufsee, Neusiedlersee*-nek neveznek. — A „*Palóczok*“ Kál-ó-czok lehetének; kál-ó-csához tartozandók.

„Kál“ lévén tehát azon eredeti magyar szó, kivel jelelődik a „fő“ vagy „fej“ (sumum, das Oberste), e' szerint *kál-csa* fő — templom; oberste Kirche (Arad megi *Gálsa* nevű helység most-is fő pap laka); *Kál-o-csa* fő - régi-templom, mint-is valóban fő régi Érsekség: Kal-uj-csa (Palugya) fő-uj-templom.

Sok helységek és familiák vannak, kik csa, ó-csa, és mindenféle romlok alatt kál-csa és kál-ó-csa nevűek és ezek mind vagy templomot, vagy templomosat, vagy templomhoz tartozandót jelelnek: így *Csa-nád, Rohrŕich*, nád melletti vagy közti templom; mellette létez a *Sár-csa*, fő papi birtok, „Pest-csán“ meleg fürdő melletti templom.

A „Topolcsán“ szóba meg van az „ó-csa“ szó; eredetül *Tó-p-o-csa* volt: *Topolcsán* vidéke, tudni-illik, nagyon tavas; i-nét a *Tavarnoki* uradalom eredeti *Tó-vár* neve: a topolcsáni völgypart egyik dombán helzik a vidék leg-régibb temploma, a *Szadetsni* templom, és ez lehete a *Tó-p-ó-csa*; az-az (a „p“ bető a „part“ szónak lévén kezd- és jelbetője) „*Tó-part-ó-csa*“ *Tó-parton-ó-templom*. — A „szadetsni“ szó romlott fél magyar fél tót szó: az első szótaga, a „sza“ romla a „csa“ szónak; a „detsni, deszni“ tót szó, régít, múltnapit jelel, azt jeleli, mit a magyar „ó“ szó; és e' szerint a „szadetsni“ szó romla az „ó-csa“ szónak.

Topolcsáni völgybe létez *Bosán*; ezen szó B kezdhetője, hihető, hogy a „Bán“ szót jeleli: hatalmas a Bosáni familia; hihető, hogy elődi Bánok valának, Báni a Tópart-ócsa, mosti Topolcsán vidéknek. Így Botyani, Bocskai hihető, hogy valami Ó-csa vidéknek Báni valának, és eredeti nevük B-ó-csáni, B-ó-csai.

Topolcsánhoz szomszédok *Raicsán* és *Szolcsán*, kiknek is nevi „ó-csa“ szótul eredtek.

Turcsán hihető eredetül Túl-csán volt; Szádetsen, azaz Ó-csán-túl létez.

Volt Topartocsához tartozó vár-is; ó-csa-vár; hanem a Tótok „Zsabakrek“ béka-várt tsináltak belőle: Zsaba „csa-ó“, volt; „rek, red, rad“ tót nevi a várnak, és így lett az ó-csa-vár, a csa-óvár béka-vár, Zsabavár.

Az „ó-csa-vár“ szó épebben megmarada a *Bocsár* helység nevébe: *Bocsár* eredetül B-ó-csa-ár lehete, és a B kezdhetője „Bán“ szót jelelvén, Bán-ó-csa-vár volt; most-is Fő-Bán tulaidona; Torontal mege Fő-Báné.

De nemtsak Ó-csa van a magyar hónba, hanem Uj-csa-is; de az irgalmatlan Tótok „Vicsap“ szót tsináltak belőle; és mint Ó-csai, Ocskai, Ocsko familia van, úgy van Uj-csai, Uzsovits familia-is, „Csa-i, *Zay*, *Kirchner*, *ecclesiasticus*; „Csalovas“ *Csaplovits* *Templeritter*, *templarius*: — a magyar familia- és helység- nevekbe lévő sok csan, csen, csin, cso, csu, csol úgy, mint a „casa, chiesa, chiusa“ olasz szavak mind romli a „csa“ szónak,

A régi Magyarok nagyon Istenesek voltak: az őket boldogítani akaró bölcs törvén-alkotók, tudván, hogy minden földi boldogság hiú, ha tsak az Isten és az Istenesek ösmeretén nem alapul és nem pótolódik azon reménnel, hogy a földi élet után tö-élesedvén az Isten ösmerete, az ember

lelki boldogsága-is tö-élesedend, — leg-inkább az Isten és az Istenesek ösmeretére vezették a nemzetet: e' végre szaporították a templomokat és hogy ezeket megkülönböztessék egymástul, minden templomnak más nevet adának és a templom neve után nem csak a helyégeket és a helyég lakóit nevezték, hanem, ha a helyégbe valami kitűnő ember vagy familia lakott, a'nak-is azon templom nevét adták. Így telt-meg a hón templomokkal, „csa“ nevű helyégekkel, „csa“ nevű familiákkal és emberekkel: még oj helyégnek-is, hol templom nem vala, „csa“ féle nevet adának; azt „nem-csának“ vagy „semmi-csának“ mondták, honnét a *Nemcsitza* és *Semsei* nevek eredének. Úgy Torontal megébe lévő *Két-sa* a'tul vehette nevét, hogy két-csa, két templom volt benne; mosti magyarsággal az *Két-egyház* nevű volna, mijen nevű *Békes* megébe látező *Két-egyház* nevű helyég. — A' „pet“ tót szó, romla az „öt“ magyar szónak: *Öt-csa* volt azon helyég neve, kiben öt-csa, öt-templom léteze. Baramege lakósi tót jelyre szókván; az „öt“ szóbul „pet“ szavat és az „öt-csa“ (*Quinque ecclesiae*, *Žünffirāhen*) szóbul „pet-csa“ szavat tsináltak, kibül *Pécs* szó lett.

A Magyarok minden ága, idegen földön-is templomokat épített, a helyégeket, helyég lakósit és kitűnő emberit ott-is a templomtul nevezte. A templom eredeti neve „csa“ volt; e' szerin a „csa“ szó sokszor hallódott a Magyaroknál és az idegenek nem tudván ezen sokszor hallott „csa“ szó jeletét, azt vélték, hogy „csa“ a települt Magyaroknak neve és ezért a régi Magyarokat „csa-csoknak“ idegen kimondással „szászoknak“ nevezték: a *szász* hón és a *cseh* hón i-nét neveződtek Csa és Cse hómak.

Sok noma van még most-is a *szász* és *cseh* hónba, hogy ott valaha Magyarok lakának: *O-csa* nevű helyég most-

is van szász hónba; O-*Esch* tsinos szász városka: O-*Esch* szász és cseh hóni hegyek közti, a sok búcsú-járóktul híres régi templom, kitül hihető, hogy eredetül O-csa nevű volt, tsak későbbben O-*Esch* nevű lett. — Cseh hónba egész kerület *Csa*-kerület nevű, *Escher Kreis*; *Csaszi-au*, Csalliget, derék város. — *Kolovrat* tótosított neve a *Kolosvárnak*, kál-ó-várnak. Nyoltzadik év-százodba cseh hónba hatalmas birtokos és a Tüplitzi fürdőnek birtokossa vala *Kalotag*, kál-ó-tag; az-az, tagja a *Káló* nevű familiának: maga a törzsöke a Káló familiának Pannoniába vala. Kaldi, Kalvi, Kal nevűek sokan vannak még most-is a szász és cseh hónba: ki ezeket keveseli a'nak bizonyítására, hogy a régi Szászok és Csehkek Magyarok voltak, az gondolja, hogy nagy sötétségbe kiss szikra-is sokat világít.

A templom a'ra való, hogy ott az Isten- és az Istenesek - ösmerete tanítódjon (így érthető, hogy vehették a „csa“ szótul eredetjeket a „schola“ és a „doceo“ szavak); tanításra szükségesek a tanítók; a templombeli tanítók pedig a Papok: a „Pap“ eredeti magyar neve-is el-vesze; de megtalálódván a „templom“ eredeti magyar neve, még is találódott a Papé: a „csa“ szótul, tudni - illik, lett a „csák“ szó, ugy mint az „eclesia“ szótul az „ecclesiasticus“ szó: *Csák* volt tehát a Pap eredeti neve; *Csáki* az, ki Csáktul szakad vagy Csáké volt; *Csáki* szalmája Pap szalmája: a templombéli tanítás pedig, a praedicatio „csa-csogás“ csa-szólás volt.

A templom körületti szolgálatokkal nem a Papok foglódtak, hanem más emberek valának e're szükségesek és ezek neve „csa-gán“ volt. — Mi Mann, vir, mondódik, eredeti magyar szóval mondva „gan“. A „virgantz“ szó tsak Pleonasmussa a „gan“ szónak; két szóból, egy magyar és

egy latin, de mind a kettővel tsak ugyan azt mondó szóbul áló; a „vir“ szó, latin, a „gan“ szó pedig magyar: hihető, hogy valami régi magyar - deák szótárnak maradékja: mint a régi Voculariumokba olvasható „aqua — viz, sapor — íz; vulpes — róka, monedula — csóka“, úgy az ij könvbe találódhatott-is a „vir— gan“ két külömb - jelvi szó, kit a tudatlanak egy szónak tartottak. A „gan“ szóbul eredt a „legan, legén“ szó; a legén lentebb ál, mint a gan, úgy, mint a leán lentebb ál, mint az anja, mint az an: a „kan“ szó pedig az álatokra alkalmaztatott „gan“ szó.

A hónszakadt Magyarok idegen földön buidosván kétségkívül gondokoztak a'rul, mi lehete az ő szerentsétlenségek oka, miért kelle őknék kiverődni hónjokbul: — a buidosó Magyarok közé keverődének a pogán, vérszomjú Druidák és ezek a szegén elszomorodott Magyarokat a'val ámiták, hogy a Magyarok meg-bántották a Istent, hogy az Isten vérszonjú, kinek haragját tsak vérrel lehet oítani; hogy tehát vért kell imül adni az Istennek. Így a Magyarok meg-tanulták az vér-im adást, Blutopfergabe, álatokat imadoztak. Ezen vérim adásra különös templomok voltak, kiknek „vér-csa“ Blutfirde volt nevük. „Vér-kápolna“ kevés évek előtt léteze-még ott, hol most a budai Christinaváros temploma. Azon pogán Papoknak, kik vér-imt adtak a templomba „vérpap, vércsak“ nevük volt: ezek azon vörös papok lehetének, kikről a magyar hónba oj sokat regéznek; azt-is, hogy őket mind-egyszerre ki-írták a hónba.

Az im adott álatokat meg-kelle ölni és ezeket nem a vércsák ölék-meg, hanem a templom szolgálai, a csa-gánok; meg-ölék pedig oj-formú eszkézzel, mijen a most ugynevezett „Csákán“: a Magyarok elfeleitvén mi a „csa“ és mi a „gán“, a „Csa-gán“ szóval nem a templom szolgáját, ben

Kirchmann, den Kirchbiener nevezék „Csa-gánnak,” hanem azon fejszeg formú észkézt, kivel megölek az im-adott álatokat: a szó megmaradt ugyan, de hogy mit jelel, azt a Magyarok már nem tudták.

Igy történt a „Buzogán” szóval-is: a gan szó, mit jelel, azt már tudjuk: azt jeleli, tudni-illik, mit a „Mann, vir” szavak: — a buz egy régi fejver (fegyver) féléje: németül die Keule, latinul „clava” neveződik. A „buz” szótul vette eredetét a „buza” szó; minthogy a buza, rátekintve, egy nagy gombú vékon szált mutat, oj formút, mijen a buz. Hihető, hogy a régi Magyarok fő fejvere a buz volt és azon gánok, diejenigen Manner, kiknek a buz vala fejverek, — „buzogán” Keulenmann, clavatus vir nevük voltak: de azt az újabb Magyarok elfeleitvén nem a buz-hordó gánt nevezék Buzogánnak, hanem a buzt.

Nem volt a Magyaroknál Muzsika; ezt ojnak tarták, mirül „difficile est satyram non dicere”. Jól tudták a régik, hogy a Muzsika tsak hasztalan idő-vesztegetés: rövid az élet; alig elegendő a'ra, hogy az ember azt meg-tanulhassa, mit szükség. Tagadhatatlan, hogy a muzsika-jártság sokszor bámulásra méltó; de azért még-is ezen jártságnak más érdeke nints, mint a'nak jártságának, ki varó tő likán át toda vetni a kölöst; e'nél hasznosabbat-is tanulhatott volna: kétség kívüli azon nagy eszű és szorgalmú emberek, kik életjeket muzsikálással tölték, ha azt orvosi tudomán tanulására és jakorlására fordították volna, sok oj helen orvosok lehetnének, hol számtalan betegek orvosi segítség nélküle miatt elvesznek; és tudtomra elvesztek oj helen-is, hol jó izlésű Architecturára épült lak és angol kert van, hol szobrok, képek, zongora, még jakorlott zongorázok-is vannak, de orvos nints: nem lett e volna helessebb, ha azon zon-

goráz a zongorázás helett inkább orvosi tudománt tanult volna, az embereket jojitotta volna a helette, hogy füliket édes hanggal tsiklándozta? valóban, ha azon nagy számú pénz, ki Muzsikára kötődik, jó orvosok nevelésére és helezésére fordítódna, leg-alább ott, hol lelkész van, testész-is lehetne: nem tsak lelke, teste-is van az embernek, a'nak ép meg-tartásáru-l-is gondoskodni szükség: az ij alapitvánok által minden bizonnal többet boldogulna és művelődne a hón, mint bár men-it hangázzanak benne. Ki tizezer pengő forintot sírkővel emlékebe kívánná fentartanni szeretettjét, a'nak emléket dicsesebben fentarthatná, ha valami helségbe három colonialis sessiót vásárolna, és a'val orvosi álamánt alapitana, oj meg-határozással, hogy ezen alapitván az atyáru-l fiára, firul fira jusson, orvosi familia alapitódjon, mije-n vala régi görög hónba az Asklepias familia, kinek az emberi nemzet leg-inkább köszönheti az orvosi tudomán mosti tő-élességét: így, mit nehezen szereze az atja, tudománt, orvosi készületeket, könveket, természet-ritkasági jüiteméneket, tapasztalási jejzéseket, mind meg-maradna és jümöütsüzne az orvos fiának, az egész helségnek: a fi már ifságába határozhatná-el magát az orvosi tudomán tanulás-ra; már ifkorába tanulhatna az atjátul a betegekkal bánni; orvosi páljáját kezdhethné az atja felvigyázása alatt és így kerülhetné a stolpertusságot, nem tanulna az emberek vesztin embereket jojitanni: tudván a' fi, hogy tsak akkor lesz birtokos az atja vagy ősi jószágba, ha ditséretes előmeneteleket tett az orvosi tudomán megszerzésbe, e're fordítja majd minden iparát.

De azt mondják: ez csak anjagi, materialis haszon; fen-ségessébbet kíván a kor szelleme; szellemre hatót, szívet, érzlést, izlést nemesitőt; ősmérje-meg az ember, hogy nem

csak anyagbul ál, hanem szellemi lén-is van benne: — és ezt mind elérhetni Muzsika által! boldog Cigánok! tik vagytok mintái a' Muzsika által lett anjagi és szellemi tő-élességnek; tik már a betsőbe halgatjátok szünet nélkül a Muzsikát, alig birtok álanni és már pendititek a húrokat, éjel-napal muzsikáltok és még-is durvák, tudatlanok, nagyon-is anjagi, éppen semmitse szellemi — lénegűek vagytok: hol maradt tehát nálatok a Muzsika nagy szellemi hatása? — valljuk meg; ha látunk Muzsikust, kinek szelleme, szíve, érzése, ízlése nemesített, az azta Muzsikának csak a'-niba köszönheti, hogy Muzsikája által kedvesé tette magát oj körökbe, oj emberek közt, kiknek szelleme, szíve, ízlése, érzése nemes és ij emberek társaságába nemesitődött-meg azon Muzsikuszelleme-is: — a Cigánok minden muzsikai jakoroltság mellett tsak Cigánok maradnak, mert ki - vannak zárva a nemes szellemű társaságbul, és így minden-más, bár mi tő-éles Muzsikuszis, ha ij nemes társaságba benem avatódik, Cigán féle hangász marad örökre: tudomán és kellemetesség által, Muzsika nélkül-is kedves mindenki a leg-műveltebb szellemű társaságba és e'ben nemesitheti, művelheti folvást szellemét; a leg-nemessebb szellemű emberek legnagyobb száma nem tud Muzsikát: az észnek művelése nemesíti az ember szellemét, szívét, érzését, ízlését; ez nuit az embereknek elveket, kik tántoríthatlan a tő-élességhez vezetnek és az embert hozzá tsatolják el-választhatatlan; nem úgy, mint a testi-lelki tántorító szeszek, kik, ha némelkor fel-is lobbanatják a nemesebb indulatot, de még-is állandóul a'ra nemhatnak, kevés idő mulva azt ismét másfelé rángotják. Ki, bár a legjobbat is, de tsak indulatbul tette, azé nem, tsak azénak tette becses, ki elvekből munkálódott; az indulat ma jóra, holnap roszra visz; álandóságot, charactert tsak

az elvád, a művelt ész szüleméne: Muzsika tsak indulatot gerjeszt, ugar marad mellette az ész.

A Muzsika úgy, mint a szeszes italok, részegítő, tán-
torító: mit a részegségrül mondanak „bis sex credatis, spe-
cies sunt ebrietatis“ az a Muzsikára-is alkalmazható: Mu-
zsika által meg-részegedett ember sir, nevet, tántzul, áita-
tos, vakmerő, adakozó, veszekedő, szerelmes, álmos, buta:
az ij részeg embernek elvan altatva az esze, tsak az in-
dulata van ébren; mire jozanon hailandó, a'ra viszik az
indulatok a részeget, mert alszik az ész, ki a vad indula-
tokat mérsékelné.

Ezek miatt a Muzsikus nem volt betsbe a régiknél:
ha halgatták-is ötet, de azután tsuffal fizették: zsirozott
farkú borjú volt a jutalma és ha zsiros farkánál megnem
tarthatta a borjút, azt elszalasztotta, mást helébe nem adá-
nak: — tsak az emberi nemzet lealatsónitólabb féléje mu-
zsikált a Magyaroknál, és azok neve „Cigán“ volt: — a
„ci“ szó az első tagja a „cimbalom“ szónak, és ezen egy
szótag volt a Muzsikának eredeti neve: — a Zsidók voltak
a leg-régibb Cimbalmisták; ők a templomba-is cimbalmoz-
tak; Zsidóktul tanulták a Cigánok a cimbalmozást „ci“ és
„gan“ szóból lett a „Ci-gán“, Mufimann *).

*) Nulli, nisi audituro (verum) dicendum est. — Quare verbis
parcam? gratuita sunt. Non possum scire, an ei profuturus sim,
quem moneo: illud scio, „alicui“ me profuturum, si multos ad-
moneo. Spargenda est manus: non potest fieri, ut non aliquando
succedat, multa tentanti.

Seneca Epist. XXX.

Man sollte freilich das Höhere nur denen predigen, die dafür einen
Sinn haben; allein die Worte kosten nichts und sie gehen doch vielleicht
nicht leer aus. Lassen wir unsere Stimme vor Vielen verlauten, so dür-

De nem tsak vértplomjuk, „vércsa“ volt a régi Magyaroknak, hanem „bu-csa“-is, *Kummerfirde*; az-az, oj csa, hová a búsök folamódtak vigasztalásért és ezek búcsujáróknak, „bú-csa-járóknak“ mondódtak.

A régi templomok több-nire kútak, források mellé építődtek és az ij templom neve „For-csa“ *Bachfirde* volt. A „for-csa“ szótul eredt a „fur csa“ szó; hihető, hogy a templom forrásnál és a forrás melletti templomokba (csaornál és forrcsába) történtek oj félek, miket most „furesának“ neveznek; p. o. csafor vízbe mosódtak a bajosok és megjojultak; vagy itták az e' féle vizet: csaforr mellett mondódtak jövendők; forrcsába történhettek a csudák, „csadák“ csa-tettek. — A „Gács“ forrásnak eredeti neve „csa“ lehele és e' szerin *Forgács* eredetül „Forr-csa“ *Bachfirde*: — Csápor, Gáfor, Zobor, Sándor mind tsak romli a „Csa-forr“ szónak.

Az ó templomokba szokták a vétkeseket dorgálni, döröglni, törülni, jobb-ujulásra intenni és i-nét az e' féle dorgálás „ó-csálás“ mondódott. Ki az ó - csálás után megnem jobbult, azt a templombul kizárták, excommunicálták és az ij excommunicált embert „csintalan, csántalan, csatalan“ embernek nevezték: az ij csántalanság nagy szerentsétlenségnek

señ wir doch auf Einen oder den Andern rechnen, bei dem sie Eingang findet. Streuen wir nur den Samen des Guten in Fülle aus, einige Körnchen müssen immer Wurzel fassen und zu Früchten zeitigen.

Weber.

Einzig wahre Philosophie. Landshut 1807.

Die Wahrheit muß man immer wiederholen, bis die Menschen sie verstehen und lieben: — man muß sie auf alle Arten wiederholen, weil sie von Allen geliebt werden soll; denn Alle können sie nicht verstehen, wenn sie auf einerlei Weise gelehrt wird.

Plato.

tartódott, kinek emléke megmaradt a tót jelvbe: ezen a „szerentsétlen“ ne-csasztja (nem-templomi) neveződik. Ha csántalan ember megjobbult és bocsánatot, „be-csánatot“ kért, ismét bevévődött a templomba; bocsánatot „becsánatot“ adának neki. — Az alábbi nép a templomba ála, i-nét az „alacson, ál-a-csán“ szó; „be-csa-ülés“ becsület volt; ki pedig több-nire csaba, templomba ült, hogy ott tanuljon vagy tanítson, az „ben-ülcnek, bölcsnek“ mondódott.

Templomokba kötődtek a régi Magyaroknál a frigyek, szövetségek, két nemm-közti egyesületek: hihető, hogy az egyesülteknek a templomba csatot adtak, jelül, hogy egybe vannak csatolva: — „Csat-o, csa-o“ neve volt a régiknél a'nak, mi most barbarus szóval „gyűrűnek“ neveződik. A gyűrű „o“ bető formú; i-nét a „csa-ó“ neve; az-az, oj o formú mi, kit a csaba adnak. — I-nét a „Csak-o“ neve-is: a régi magyar Papoknak Csáko süvegjek volt: a Csakónak „o“ bető forma van; a „Csak“ szó Papot jelel; a „Csak-o“ tehát Pap-o; az-az, „o“ bető formú mi, ki a Papnak, Csaknak való.

„Csáko“ szóhoz hason a „koszo“ (koszoru) szó: — K-o-sz-o; ezen négy betői a „koszo“ szónak négy félét jelelnék: a „k“ bető jel és kezdbetője a „kal“ szónak: az első „o“ bető mutatja formját azon fej-rész, kál-résznek, kire teszik a koszorút: a fej-ójára, kál-ójára teszik azt: a „sz“ bető jel- és kezdbetője a „szorító“ szónak: az utolsó „o“ bető mutatja formját a koszorúnak; „o“ bető formú a koszorú: e' szerin a koszoru, vagy-is inkább a „koszo“ kál-óját-szorító-o-formú: der Kranz ist ein das D des Hauptes umschließendes o-förmiges: corona est — o capitis stringens o forme: — van e' Európába még más jelv, ki így, egy négy betőből álló szóval nevezhetné, raizolhatná, definiálhatná,

képbe is mutathatná azt, mit a szóval jelezni akar? de mi bölcs emberek lehettek a régi Magyarok, kik e varász-szép tulajdonságú magyar jelvet alkothatták? — A magyar jelv a jelvek tö-élesztésére szolgáló minta-jelv, egy remek jelv, kit, hogy minden tudos jelv-ász tudjon, illő.

Volt tehát a régi Magyaroknak egy Istene egy lelke; volt a hónjába templom, Pap; a templomnak voltak szolgálái, lovasi; a templomba nem cimbalmoztak, hanem tanítottak, Istenről és Istenesekről szóltak: a templomba dorgálták-meg a vétkest és intették jobbulásra; ha nem jobbul, excommunicálták és ismét beavatták, ha meg-jobbul; a templomba történt a gyűrűzés; a Papoknak Csákó volt a fejeken; test-vér-imádók voltak és bucsújárók.

Leg-álnokabb vélemény az, hogy vad, durva, tudatlan, gonosz, álatokhoz inkább mint emberekhez hason nemzet volt a magyar: egy bölcs, tudós, erkölcsös, erényes nemzet vala ő: nem támada-meg senkit, ha pedig meg-támadódott, ön-védére köteles vala; meg-is felelt a'nak vitézül: érzették azt a Rómik, midőn Toparcus a-níra meg-jőzte őket, hogy le-kötelezék magokat a Magyaroknak adót fizetni. Midőn ki-írtá Pannoniába Claudius Császár a Magyarokat és népetlen vala az egész hón, a'kor, úgy mond *Eutropius*, „ex toto orbe romano infinitas copias hominum transtulerunt ad agros et *urbes* colendas:“ oj nemzet, kinek hónjába számos városok „urbes“ valának, még-is tsak nem leheté oj igen vad, mint őtet hirlék: igaz, hogy a Magyarok bőröket huztak fejekre, ordítottak, visítottak, hab-orúak, dühössek voltak, midőn harczoltak; de ez a harcz nótája; most-is a katonák medve-bőrt, ló-farkat huznak a fejekre, harczba nem igen nyájaskodnak az ellenséggel; de ha nem harczol-

nak, a'kor ők kellemetes társalkodók, művelt viseletűek; és ijenek valának a régi Magyarok-is.

Nem jülölődtek a Magyarok vadságok miatt a Rómitul, hanem azért, mert a rómi és a magyar nemzeti-test egyesülete oj ellenkező elveken vala alapitva, hogy azok soha özsze nem barátkozhattak: Rómának élet-elve a Centralisatio volt; egy kopár sziklára oda fészkelődve egy millió ember, ki ott, hol semmi nem termett, még - is a legnagyobb bőségbe és vígságba (panem et circenses *) henyé

*) (Tsak kénjeret és Comoediát kivantak a Rómit.) Karl von Hohenhausen. Untergang eines Jünglings von 18 Jahren: ezimű könyvbe következő olvasható: „Liebende Eltern gewähren ihren Kindern nur zu gern das Vergnügen des Theaters, und es gibt kein anderes, was die jungen Gemüther in einen solchen Zustand des Entzückens versetzt; — aber es ist ein süßes Gift, das diesen Rausch hervorbringt. Die Phantasie der Kinder wird leicht überreizt; die einförmige Wirklichkeit kleiner Freuden erscheint ihnen traurig und öde gegen die wechselnde Theaterwelt.“

„Entwickelt sich bei Kindern später und selbstständig die Vernunft, so haben die Theaterstücke einen noch verderblicheren Einfluß auf den werdenden Menschen. Das Fatum der Romanen- und Theaterhelden ist die Leidenschaft in der eigenen Brust. Der Kampf mit ihr kommt nur wenig zur Sprache. Der Zuschauer ist nur da, um ihren Sieg und den Sieg feindlicher Mächte, die bekämpft werden sollten, mit anzusehen: Jugend, Pflicht und Frömmigkeit werden so wenig geachtet, daß wir das Opfer der Leidenschaft nur beweinen, nicht auch dessen anklagen, daß es wider die verderbliche Leidenschaft nicht mit mehr Ernst gekämpft habe.“

„In dem beschönigenden Nebelfleide der Romantik erscheinen auf der Bühne die größten Verbrecher und vergiften den reinen Himmel des Kinderherzens mit trüben, mißverstandenen Lebensansichten, mit falschen Hoffnungen und mit verkehrten Maximen. Die Lustspiele geben Kindern fast nur lange Weile, üben auf Erwachsene einen sehr nachtheiligen Ein-

közt akara élni, és ezt máskép elnem érhetne, hanem csak az által, hogy fejverdös tsapatot küldének mindenfelé, mindent el-jilkolót, ki bátor vala a'nak útba álanni, és tulajdonát védni: a megjözettekül elragadának mindent, még őket-is és elvivék fészkekbe. A Rómiknál divatos volt a Pariaság; ők magoktul azt vélték, hogy minden földi boldogság az övék, a többi nemzetek elégedjenek-meg a túlvilági boldogsággal; itt egyenek, igyanak, szaporitsanak, hogy a jármosok ki-ne fogygyanak. — E'ben, hogy nagyok valának a Rómik, az tagadhatatlan, de ijeneken csak oj eszű bámúlhat, mijen eszű azon jerek, ki midón a félévárost lángba látja, örömébe tapsul, át nem látván, hán számtalan szerentsétlenségébe kerüle azon nagy fénesség, ki nekie oj igen tetze: de, ki az ember társát szereti, a'nál átkos emlékke

fluß aus, indem sie, der Frivolität huldigend, Rauber und Verbrecher nur als lächerliche Thorheiten oder nur als Vorurtheil der Menge darstellen.“ — És e' szerint, ha az öregek mint az ifjak lelke, szíve, elméje, erénje romlik a Comediába, minek tehát a Comedia?

Comedia, hanga, kártja; ez mind a három a leg-hasztalabb időtöltés: — az eszméknek kigondolója az Isten: az ember a'ra van teremtve, hogy az Isten eszméit meg-ösmerje; mennél több ij eszmét ösmér, a'nál tö-élessebben ösméri az Istent és az Isteneseket: — a tágos világ tömve van az Isten eszméivel; a természet az Isten nyilvánított eszmék mindene; a lélek ezt ösmérni vágyód és ezen vágy hűtésére eszivel elszárnyal véghetetlen tájakra, ha ez nints lelánczolja valami egyes eszme nézetén: Comedia, hanga, kártja oj eszméket nyuitanak a léleknek, kik az eszét lánczba tartják oj igen, hogy átnem szárnyolhatja ezen sován eszmék szűk körét és így ösméretlen marad a lélek előtt azon eszméknek töme, kiket az Isten a világban nyilvánita és kiknek ösméretén jönnörködhetni a lélek leg-nagyobb jönnörüsége; meg nem felelődik az alkotás intézetinek.

maradnak a rómi tettek, kiknek gonoszságát meg-sínli még sok évezredekig az egész emberi nemzet.

Az ijenektől irtóztak a Magyarok; azért távoztak a Rómiktól és őket kerülték, kik őket ezért vad, durva, idomatlan, műveltelen, tudatlan nemzetnek mondának, és ki-írtásokat elhatározzák. — Ezt elkerülhették volna a Magyarok, ha, midőn a Rómi szomszédi lettek, ezeknek jelvét a magyar hónba meg-hónosították volna, és így meg-ösmertették volna velek azon élet-elveket, kik egyedül vezethetik boldogságra az emberi nemzetet, kik által a Rómi szelidebb szelleműek lettek volna, és a helett, hogy a világot ostorozták, azt boldogították volna.

Ezekkel elegendőül megmutathatódott már, hogy „csa“ volt a templom eredeti magyar neve: — de vannak a magyar jelvbe „tsap, tsapszék, tsaplár, tsalárd“ szavak; ezen szavak-is mind a „csa“, szótul eredtek e’? Nem, ezek mind német eredetűek: nem ittak a Magyarok bort; nem volt náluk tsapszék, tsaplár, nem volt szükségek tsapra, és e’ szerint ezeknek jelelésekre nem-is volt szavuk: hanem, midőn ők-is boritalra adták magukat, tsap náluk-is szükséges volt, felvették jelvükbe a „Zapfen“ német szót, e’ bül a „tsap“ szót és a többi ezen szótul eredt szavakat tsinálták: — ha valaki testére tsapnak, úgy látni, mintha tsap verődne testébe; így eredtek a „tsap“ szótul a „tsapás, tsapa“ („tsata“) szavak: a „tsalárd“ vagy-is inkább „tsaplárd“ szó jökere a „tsap“ szó, a „tsaplár“ szótul eredt, minthogy a tsaplárok szoktak leg-inkább tsalni, bor helett vizet adni, és ki tehát tsal, ojat tesz, mijet szoktak a tsaplárok tenni *).

*) A bor orvosság; nints más plánta a földi világon, kinek o’ sok orvosi hasznát lehetne venni, mint a szőlőnek (szőlő-nőv

Bacs „B-ó-csa“ O-csa- Bánság lehete. — *Zala* „Csa-ó“: az „o“ betőt némelkor a „csa“ szó előtt, máskor utánna szokták tenni, úgy, mint mondódik *antiquum templum* és *templum antiquum*-is. — *Poson, Moson* romli az ó-csa szónak: most már az „Ó-csa“ nevű helységeket tsak a kezd-betűjök különbözteti egymástul: ezen kezd-betű mit jelel,

Traubenpflanze): a jó, érett szől magában-is már orvosság; szől-ből készül a bor, borlél *Weingeist*, etzet, etzetes borlél, borkő, borkő-sav, borkősó, borkőlé, syrup, czukkor, etzetes syrup; magvából készül olaj, ki borkősóval vegyítve szappant ad; a szől-nővnek leveli citronsavú levet adnak, kiből czukkorral készíthető citronsav-ízű syrup: a szől tőkéje és vesszője elégettetvén ad szén-porrnak, hamut hamuszirnak; — boldog hón, hol teremhet ezen *Panacea*. A Magyarok meg-ösmervén a szől sok-féle hasznát nem akarák ugyan a nemzetet el-tiltani e'nek használásátul; de mint-hogy azt-is tudták, hogy a szől úgy mint a tűz, bár leg-nagyobb hasznú, de egy műveltelen eszű kezébe leg-károssabb mi, a műveletlen eszű ember kezére azt szabadon nem bocsáták; *jus regale* volt a bormérés és hihető a szől termesztése - is; ez, mint általánossan a szesz italok készítése tsak a Bánság birtokosságának volt joga: mint a házi jojszertárába *Haushypothek*, tarta a Bán más-féle jojszereket, úgy tarta szől és e'hül készült bort - is a fáradtak, jengék és bajosok számára; e're nem volt szükség se a tsapszék, se a tsaplár, ki dobszóval és trombitaharsoggal hívja a népet borozni. Nagyon művelt ész szükséges a'ra, hogy az ember maga magát uralja, megjőzze, indulatit zabolázza és megtagadja önön magátul, hamit tehetne-is magáévá: a műveletlen eszű ember, ha szabad kezeire bizódik a szesz, nem tartóztathatja magát a'nak mértéktelen italátul, és ezért a törvénytörők, nem tsak anjagul, hanem szellemül-is akarván emelni a nemzetet, e'tül a borral való szabad életet el-vevék és azt Bán gondviselése alá adák, hogy azt ítélte szerin ingyen osztogassa; minek emléke most-ig megtartodott a német jelvbe, hol a bor-mérés „bor“ ajándékozás, *Weinschenke*, mondódik.

sokszor igen nehéz kinomozni: „*Poson*“ szóba a P bető partot jelelhete; parton álhatott azon ó-csa, kirül vette nevét *Poson*. „*Moson*“ szóba az M bető mezzőt jelelhete; mezzőn létezhet azon ó-csa, kirül vette nevét *Moson*: e' szerint *Wiefelburg* tsak romla volna az eredeti *Wiefenburg* szónak.

Borsod Bor-csa lehele; i-nét a Borcsai, Borcsáni nevek: Miskolczi-hegy hires pinczéi mellett létezhet azon Bor-csa azon bor közti csa, kirül vette *Borsod* eredeti nevét. Boronkai Borhon-csai *Weinland-Kirchner* lehele.

Ugocsa uj-ócsa lehele; hihető, hogy ott egy omlott ó-csa uj-ra felépítődöte. Hason ehez a Torontál megébe létező *Besseno-ra*: a „*Becse*“ szó romla, vagy provincialis ejtése a „B-ó-csa“ szónak; a „nova“ szó oláhul újat jelel és e szerint Besse-nova az, mi az antiquum templum novum, vagy-is renovatum.

A „Szabolcsa“ szó-is ocsa szavas szó: feitegessük ezt is és keressünk benne reitett régi magyar szót: — a „Szabolcsa“ szóba az „ó“ és „csa“ közé hibássan oda tsúszott az „l“ bető: mint most szoktak osztás kedvéért két szó-tag közé egy vagy két fekvő vonásokat (ij formút, —) tenni úgy a régik fen-áló vonást (ij formút |) tettek két szó-tag közé; tettek tehát az „o“ és „csa“ két szó-tag közé-is ij | fen-áló vonást, kit a tudatlanak „l“ betőnek néztek, és így lett „Szab-ó-csa“ szóbul Szabolcsa. — Így lett a „Kő-csai“ vagy „Kő-csei“ *Steinfirchner* szóbul *Kölcei*; az „l“ bető hibássan oda tsúszott a „kő“ és „csai“ szó-tagok közé.

De mit jelel a „Szabolcsa“ szóba a „szab“ szó-tag? Meg van ezen „szab“ szó-tag más nevekbe-is, úgy mint „Szapári, Zapolja“ (Szap-alja) nevekbe: „Szap-alja“ hason szó a „Hegy-alja, Vár-alja, Ip-alja“ szavakhoz; szap-alattit jeleli: de mi a szap?

A „Szapári“ szóba fenakadunk nem tsak a „szap“, ha-

nem az „ár“ szóba-is: mi a „szap“, mi az „ár“? Mi most németesítve „vár“ neveződik, az eredetül „ár“ nevű volt: a „vár“ szó német eredetű; die Warte szóval nevezik a Németek azt, mi a vár, Burg, Schloß: várnak, Warte, mondódik, mert a vár által meg-álítják, meg-vártatják az előre nomuló ellenséget.

Az „árok“ szó az „ár“ szótul vette eredetét; árkokkal vannak kerítve az ár-ok; árkok által erősödnek az árok; az árok ár-ok; oka tehát az árnak; árkok által lesznek az árok.

„Huszár“ eredetül „hős-ár“ volt: az ár őrizete a leg-hősebb fejverdőkre (fejverésekre) bízódott, és ezen ár-hősi, hősi az árnak, későbbben Huszároknak neveződtek.

A kereskedők az árba üzték a kereskedést; árba laktak tehát, ár-ülők, árulók voltak.

A viz árad, midőn a-níra najobbodik, hogy ár-ig ér.

Az ár neve eredetül csak A volt: az A hieroglyphus bető, képét, formját mutatja a'nak, mit jelel. Az A bető három szegletű: ijenek, tudni-illik három szegletűek voltak az első árok, minthogy védre leg-tőélessebb form a három szegletű: tsak. későbbben, tapasztalván, hogy az igenes vonásra épültek hamar kidűlnék, álandóbbak a dombos vonal formra épültek; az A, vagy Ár, három igenes vonalát dombúra építették, A bető formu helett O bető formúk lettek, maid Ar, maid Or, Ör nevűk lettek.

Ár volt tehát a régi Magyaroknál az, mi most „vár“: — e' szerint „Ko-ár“ az, mi németül Ko-burg; és be különös; német hónapba Koburg hercegi familia ül, magyar hónapba Ko-ári hercegi familia ült és e két hercegi familia egygyé lett, Koburg-Kohári: hihető, eredetül-is egy volt: kétség kívül, mi előtt a Rómik Claudius Császár alatt feldűlták a magyar hónót, voltak itt már Ko-árik; az egyik ága vissza jött a

magyar hónba és Ko-ári maradt; a másik ága a Szász-hóni, Csahóni Magyaroknál vala telepedve, és midőn a Cáról Császár által ott kiirtódtak a Magyarok, az ott-i Ko-árik, kik ott-is kétségkívül a nemzet fő emberi valának, inkább hódoltak a Cáról Császárnak, minthogy magokat jilkoltatták volna: hódolások jeléül pedig a magyar nevüket németre fordították, Koáribul Koburg lett.

De mit jelel a „Ko“ szó? Mint a Németek sokszor Pluralist tsak az által tsinálnak, hogy a szóba lévő magánhangzóra két petet tesznek; p. o. a *Hand* szót, *Händ* szóra változtatják, ugy a Madok-is sokszor ij módon pluralizálják, többes-szamosokká tészik a szavakat. — *Stein*, lapis, eredetül „Ko“ volt, (a „cos“ *Schleiffstein* latin szó-is a mad „Ko“ szótul vehette eredetét) és e'nek Pluralissa „Kő“. — A „Ko“ szó meg-van még eredeti létébe a „Kováts“ szóba: ez két szóbul a „ko“ és a „váts“ szavakbul áló: „ko“ azt tudjuk, hogy lapis, *Stein*; a „váts“ szó pedig rövidítése a „vagdáts“ szónak és e' szerint „Kováts“ *Steinmeh*, lapicida, volna: — Ko-ár pedig Ko-burg, *Stein-burg*. — Kondé-is „ko“ szótul eredhetett.

Cár, der *Schade*, damnum, nem az „ár“ hanem a „Cárol“ szótul eredt: Nagy Cáról Császár a szegén Szász-Magyarokon elkövetett kejetlenség emlékére a Magyarok a jónak-vesztét „cárnak“ mondják, a rosznak-jöttét „kárhozásnak“ Cáról-hozásnak. De a Németeknél-is átkos maradt a Cáról név; a rossz embert „rosz Cárolnak“ mondják: *du bist ein schlechter Herr, Karl*.

Az „ár“ és „vár“ szavaktul eredt a „vor“ szó: azt jeleli, mit a romlott „udvar“ szó. A „vor“ (area, aula, *Hof*) szó által ismét képez a Magyar: képét mutatja a'nak, mi a „vor“. Az ár belseje több-nire „o“ bető formú: ezen „o“

betőt a Magyarok a „vor“ szó közepébe tették; és a'val azt akarák jelezni, hogy a „vor“ a vár közepébe lévő „o“ bető formú mi, az-az, a vár-oja, odvora.

Azt mondják a Tótok, hogy a „vor“ tót szó és hogy az „otvor kapiu“ (nisd fel a kaput) tótul van mondva: lássuk. — Az „ód“ szó imperativussa az „odanni“ szónak; ód, az-az, solve, religa, öffne, löse, blinde löß: a „vor“ szó udvart jelez: a „kapu“ az, mivel záródik és nitódik a vár: de mivel szokták zárni és nitni a várt? A'ra szolgál az, mit a Németek Zugbrücke, pons attractilis szóval jeleznek: a Zugbrücke magyar neve pedig „kap - ú“ az-az oj ú, kit el-lehet kapni: die Zugbrücke ist eine Brücke, die man entziehen kann, az „u“ bető képe a függő hídnak, bető-hieroglyphus: ki soha se látott függő, felhúzni való hidat, nézze-meg az „u“ betőt, és láthatja azt képbe. — Ha záródik a vár, a'kor felhúzzák a „kap-út“ és meg-kötik, hogy lene száljon; hogy ki lehessen menni a várbul, szükség a kapusnak mondanni, hogy ódja a vár kap-uját; tótossan mondva, „od-vor-kapiu“ löse des Schlosses Zugbrücke.

Nitra folónak eredeti neve „Ni“ volt: 14dik évszázadba Onufrius, Nifor Grófja (Onufrius Comes de Nifor) két falut ajándékoza a bajmosi Papnak: a Ni foló a bajmosi uro-dalomba ered, forr; a bajmosi urodalom birtokossa tehát a Ni foló forrásának-is, a Ni-forr birtokossa, és így lehete Onufrius Ni-forr Grófja, mint Forgács a Gács-forré.

Hogy röntódtak el a hel ségek magyar nevi, a többek között ezek-is például lehetnek: — a Ni-forr melletti ár „Ni-forr-ár“ nevü volt és a'nak neve most Németprona: a mellette lévő hel ségnek „Nádos-ör“ volt a neve, és ez most Nedozser: „mellett“ tótul „pri“ mondódik, és így a „viz-melletti“ városka Pri-vitz lett: egy „élőfa“ melletti hel ség-

nek most Elefánt a neve: — e'szerin be jajos a helység nevekre eredeti magyar szavakat keresni.

Nyári „Ni-ári“; tudni-illik az, ki Ni foló melletti árbul vette eredetét. — *Nyárosd* helység a'tul vette nevét, hogy a régi lakósi Ni-árbul jöttek, Ni-árosak voltak. — Több rend *Nyék* nevű helység van a magyar hónba; hihető, hogy régi birtokosi Ni melletti vidékről jöttek, Ni-ékiek, Ny-ékiek voltak.

Nitra városával határos a *Párutxa* nevű helység: eredetül P-ár-utsza volt: a P bető jel és kezdőbetője a praedium vagy possessio szónak: a szórövidítők sokszor csak első betőjét írák az első szó-tagnak; ezen jelbető azután egybe huzódott a helység nevével és így romlott-el a helység neve, így hozódott a nagy zavar a magyar jelvbe. — A „P“ bető tehát nem a *Párutxa* helység nevéhez tartozandó; ezen helység neve csak „ár-utsza,“ az-az, oj utsza, ki ártul kezdődik; és valóban, Nitra vártul kezdődik a Páruitsza helység.

Ezek elegendő bizonyosítják, hogy az „ár“ szó azt jeleli, mit a romla, a most divatos „vár“ szó: és e' szerin „Szap-ári“ szó Szap-ártul eredtet jelel: de mi a szap?

A Szepesiek magokat „Tzipeknek, Tzapoknak“ nevezik: Tzip, vagy Tzap pedig ketske-bakot jelel: vad ketskebakok tengéznak még most-is a Szepes hegyekben és ezek-től eredt a Szepességnek Tzip-mege, Tzap-mege neve; baš Bipserland, baš Bapserland; ugy mint *Bakon*, Bak-hón neve az ott tengéző vad bakoktól eredt: a Bipserland és bakhón közt más különbség nints, mint az, hogy az első német, a második magyar név, de mind a kettő csak ugyan-azt jeleli.

Szap-ár, *Tzap-ár* tehát Szepesi árt jelel: Zápolja, Tzap-alja pedig a Tzap mege alját; és valóban, Zápolja Szepesi ember volt. — E' szerin *Szabolcsa*, Tzap-ó-csa a Tzapok-ó-temploma, Szepesi-ó-templom.

Nem tsak a Tzapoknak, hanem a Tótoknak-is volt ó templomjok és i-nét vette eredetét az Ototskai, O-tót-csai, ó-tótemplomi név.

Igy, átlátható, hogy az ugy nevezett *Székelek* nem Székelek, Sicilianusok, hanem tsak Magyarok: a „Szekel“ szó tsak romla vagy provincialis Dialectuson ejtve Csa-kal; Fő-templom lehete náluk, ugy mint más helységekben-is, kik „Szakál“ Csakál nevűek.

Azon Tzap-ár, kirül Szapári vette nevét, *Cassa* volt: *Cassa* nem attul vette nevét, hogy azt Cassius nevű rómi Tábornagy építette volna, hanem a „Tzap“ szótul: a Magyarok a Tzapót Cossnak mondják, és e' szerin a Tzapár szóbul Coss-ár leg-eredetibben, Coss-a lett.

Nem tsak „Cassa“ szóba, hanem sok más nevekbe-is meg-maradt az „ár“ eredeti „A“ neve; így eredetiségbe, a' nélkül, hogy az „a“ hoz függeztődött volna „r“ bető, meg-maradt, a *Tát-a* névbe Teutok-vára lehete; meg-maradt a *Páp-a* névbe, Pap-vár lehete; meg-maradt a *Bud-a* névbe; az mese, hogy *Buda* nevű *Atila* testvére építette volna *Budát*; az uj-Buda ifjabb korú, az ó-Buda pedig régibb korú, mint az *Atila* kora.

Hol most *Vischegrád* omli léteznek, ott lehete ugyan *Vischegrád* tót nevű vár, de hogy ezen vár lett volna a régi magyar Királok lakhele és hogy a magyar Királok tót nevű várba laktak volna, az kétséges: hihetőbb, hogy ó-Buda, kinek „Aquuncium“ latin neve magyarra fordítva „vi-zi-vár“ tótosan elrontva „Vischegrád“, lakhele volt a régi magyar Királoknak: igaz, nintsének ó-Budán romlok és omok; noma sints, hogy ott valaha vár és Királok fénes lakja lett volna: de van 'e Érsek-Ujvárott noma a'nak, hogy ott valaha oj vihatatlan vár léteze, kit a Török egész erő-

vel ostromla és mégse vihette meg? látni *Comáromnál*, hogy a vízi-várok az által erősítődnek, ha körülök több rendi árkok ásódnak; az ezen árkokbul kiásott föld az árkok széleire felvettve sántozásokra szolgál: az árkokba víz eresztődik és az ellenség ezen víz-teli és a sántzokon áló örök által védett árkok-át vagy nem, vagy csak igen nehezen juthat a várba. Régi időkbe az e'féle árkok nem valának falazva, termő vagy égett kövekkel ki-rakva, és így, ha a sántzokrul le-hemper a föld, ezen földel ismét meg-telnek az árkok, a vár körül se árkok se sántzok, a vár erősítésének noma se marad. Így történhete Érsek-Ujvárral, így ó-Budai víz-várral-is: — ha nem-is emberi tett által, de a zajos Duna jege indulta alkalmával a Duna át szakaszthatta a víz-vár gátit és alá-moshatta partit: dűledeztek ezután a sántzok, a rólok hemperő föld betölté az árkokat és így eltörlődött, noma se marada a vízi-várnak, Vischegrádnak. Az ó-budai víz-várnál a zajos Duna ott át szakaszthatta a vár gátit és a'ra vehette útját, hol a pompás királ-lakok, paloták és épületek valának helezve és ezeket a víz mind elsodorhatta: hol azon épületek állhatának, ott most a Duna ágya, azon fol most a Duna; a fénes paloták helét elfoglalta a víz; egy részét ó-Budának elszakasztá a Duna, tudni-illik azt, ki most az ó-budai sziget. — Mosti évekbe, ha mi királ-lak vagy más híres épület tűz vagy víz által elemészik, azt a hírlapok azonnal tudtára adják a félvilágnak; régi időbe a hírlapok nem divatozának; elnyelhetette a föld, elemészthette tűz vagy víz bár mi királ lakát, azt alig tudta-meg a szomszéd: és így, ha a zajos Duna által el-is sodródott a híres Vischegrád, az ó-budai vízi-vár, azt nem igen hirelték, nem-is tarták érdemesnek nagy hirelésre. Ok nélkül a magyar Királok az ó-budai vízi-várt, az ugy

nevezett Vischegrádot el nem hadák; — hanem hihető, hogy ezen sainos eset után meg - ijettek a víztől és az ó - budai vízi-vár sikrul elmentek a Buda hegyére lakni; ott építettek új palotákat; mi a víz - vári romlott palotáktul elmarada, azt elvitették a budai hegyekre és a'val építették, ékesítették új lakjokat a-níra, hogy Hunyady Mátyás korába a buda hegy-vári királ-lak új diszes és hires vala, mint volt valaha az ó-buda-víz-vári, úgy nevezett Vischegrádi. — Hogy a mosti Buda - vár a régi Buda - várhoz nem-is hasonítható, az szembe tűnő: nem vala-még a'níra fel emelve, nem vala új tsútsos, magos, de a'nál tágosabb, területbb; az első vár-kapúnál magosabb nem vala; erőssége nem magosságba ála, hanem a'ba, hogy el-vala szigetezve, körül vala véve vízzel: midőn a Törököktől vissza vívődött, és hosszas ostromlás által rosskadt falit újra kelle építeni, a német építő mesterek, félvén a Töröktől, a várt, mennél magosabbra lelete, fel-emelék, magosabbra, de szűkebbre tsinálták és kellemét ez által örökre elrontották: a régi vár épületi a szikla pintzékre valának álitva; most a szikla pintzéken pintzék állanak és ezeken az épületek.

Buda pedig a bűdös-köves bűdös földőktől neveződött bűdös-várnak, bűd-árnak; eredetül bűd-a, Bud-a. Igy *Nagy-Váradnak*-is régi neve Bud-a volt; mellette-is bűdös-köves bűdös földő lévén: de Nagy - Várad elveszté eredeti nevét, és tsak a Nagy-Várad megén ragadt meg a Bud-a név valami romla; Bűdös-ár mege, Bű-ár, Bihar neveződik.

De nints e „Nitra“ szóba reitett régi magyar szó? „Ni“ a Nitra melletti foló neve: — „tra“ pedig az, mi a „mons, der Berg“. A „hegy“ szó nem jeleli azt, mit a „mons, der Berg“ szavak, hanem azt, mit a „cuspis, die Spitze“ szavak: „tra, tri“ az eredeti magyar neve a'nak, mi mons, Berg mondódik.

Austria, Stiria, Hydria, Tirolis, mind hegyes tartománok, és mindenki nevébe még van a tra, vagy tri, vagy ezeknek romla. — *Croatia* szónak első szótagja a „Cro“; „tra“ szónak romla, a végső szótagi pedig, az „atia“ romli az „ó-csa“ szavaknak: eredetül *Croatia* „Tra-ó-csa“ lehetne; neve hegy-közi ó-templom vidéket jelele. — A „Kraja és Krajan“ (hón és hóni) tót szavak „Tra és Tra-i“ magyar szavak valának eredetül: a hegyek közti lakosok, ha hónjokat említik, csak azt mondják „hegyink és a hónjokból valót „hegyinkből valónak“ nevezik: így tulajdoníták az idegenek maguknak a magyar szavakat, kik azután a magyar jelvébe elveszetteknek tartódtak, mert nem tudták hol-lettiket. E' szerint *Kray* eredetül Tra-i lehetne és valóban, Szepes hegyek közt születődött. *Tra-janus* eredetül Tra-hónos és e' szerint nemzetiségre magyar volt.

A „Tra“ szónak romli a „prag, brag, breg, Berg szavak-is, és e' szerint Csa-brag, Királyberg oj hegyet jelel, kin templom áll: a Szitna lehetne azon hegy, ki régi korba Csa-brag neveződött, mert talán templom vala raita: — és be különös: — a mosti Portugal Királyné Bragan-cza, Bragancsa hercegné, és Ko-burg-Ko-ári férje Praedicatuma Csa-brag: e' szerint Bragancza, Koburg, Ko-ári, három hercegi familia törzsöke Csabrag lehetne.

Még különösebb talán, hogy „Portugal“ romlott magyar szó: eredetül az Part-u-kal: hogy mi a part és mi a kal azt tudjuk; de mit jelel itt az „u“ bető? az itt ismét bető-hieroglyphusra használódik; képét mutatja a'nak, mit jelel: — „part-u“ az, mi portus, Hafen neveződik: portus a part u-ja; az-az, a partba lévő oj formú nyílás, miben az „u“ bető: e' szerint a „portus“ szó-is csak romlott magyar szó, Portugal, part-u-kal szó pedig fő-portust, part-út jelek.

Igy *Lissabon*-is romlott ugyan, de magyar név: az *L* kezdőbetője, hihető, hogy a latin „locus” szónak jel- és kezdőbetője: a többi eredetül „i-csa-ban” lehete: viz-melletti-templomban lakhele volt.

Croatia eredeti „Tra-ó-csa” magyar neve mutatja, hogy ezen hón-is Magyarok hónapja vala és a lakósi Magyarok valának: most-is Magyarok, bár Slav jelven szólnak: ha szól is a Magyar németül, azért nem Német, úgy mint a Német nem Magyar, ha szól magyarul; nem a’ jelv teszi a nemzetet, hanem a hón és az eredet nemzetitenek. — „Tra-ó-csa” szóhoz hason a „Podrocsán” szó - is: szít - bontva ez P-ó-tra-csán: a P jel- és kezdőbetője a „possessio” szónak és így Podrocsán, Possessio-ó-tra-csan, vagy-is újabb magyarsággal ó-hegytemplomi helység volna. *Zsolom* megébe léteznek az „ó - hegyek” veteres montes, *Alt-Gebirg*; itt létez a Podrocsán helység-is.

A magyar hón nevezetesebb hegyi a Tatra, Matra, Nitra: „Tát-tra” tót-tra, az-az tót-hegy: „Ni-tra” Ni foló melletti tra vagy hegy: — „Matra” Mad-tra pedig magyar tra vagy hegy.

A Magyarok eredeti névvel *Madok* vagy *Medok*: *Med* vagy *Mad* volt azon bölcs nemzet, kitől az emberi nemzet művelése vette kezdetét: ő Colonistákat küldé szít az egész földi világon, hogy azt bölcs néppel megtölthesse: a Coloniák többnire a „Mad” nevet meg-tarták és ezen nevekről követőlni lehet a nép eredetére-is: így Macedonia, „Mad-csa-hónja”; Dalmatia, „Túl-Madia” és több e’félék magyar eredeteket mutatják.

A „Mad” név hieroglyphus szó: betői által képbe mutatja, értíti azt, mit jelel: — az A bető képe az embernek, egy fen-áló, két-ágú, vagy-is két-lábú, szárnyatlan álatnak: az M bető két A betőből áló, tehát az embernek pluralis-

sát, többségét jeleli: a D bető boltozatot, zárt, kőrt, egybekötést képez és e' szerint az egybe-kötött embereket, az emberi egyesületet, a nemzetet jeleli.

Magyar, Magyaré, Magyarhoz tartozandó Mad mondódott: így a magyar-ó-templom „Mad-ó-csa“ volt: de a „mad“ szó sokszor hibásan ejtődött: mint „ün - nap, birka, ma, más, csa“ szavak sokszor „ün-nep, birke, me, més, cse“ szavakra változtatnak, úgy a „mad“ szó-is „med“ szóra: így romlannak el sok eredeti magyar szavak, így romla el a „Mad-o-csa“ szó-is és „Ketskémét“ szó lett belőle. „Ketskémét“ szónak K kezdőbetője, hihető, hogy jel- és kezdőbetője a „kör, kerület“ szónak: ezen bető nem tartozik tehát a helység nevéhez, ez magában, a kezdőbetője nélkül „Etskemét“: hihető, hogy ezen szó „e“ kezdőbetője romla az „ó“ betőnek, és „ó“ betőt tévén helyébe „Etskemét“ szóból „Ótskamét“ szó lesz: hogy az „Otska“ szó romla az „O-csa“ szónak, már az fentebb mutatódott, és e' szerint Etskemét helessen mondva O-csa-med vagy mad: Mad-ó-csa és Ketskémét, vagy-is O-csa-mad szavak közt csak az a különbség, mi az hungaricum-antiquum templum és antiquum templum hungaricum közt, és *Ketskémét* tehát Kerülete-magyar-ó-templomnak; talán ó-csához, vagy Kal-ó-csához volt valaha tartozandó.

Tudom, lesz, ki majd mondja „mutato hoc in hoc, erit hoc“ és hogy így mindent mindenre lehet változtatni: az igaz, hogy lehet, de nem mindenkor szabad, csak akkor szabad a betőket változtatni, ha bizonyossággal megmutatható, hogy hibásson elválnak változtatva: hogy a „med“ szóba hibásson tévődött „e“ bető az „a“ bető helett, azt a „mad“ szó hieroglyphusi alkotása felesleg megmutatja: elveszti a „mad“ szó minden hieroglyphusi becsét és disztét, ha med mondódik mad helett.

A jelv-ujítók, kik oj bátran rövidítik és változtatják a szavakat, e'vel tő-élesíteni akarván a magyar jelvet, szükség, hogy elébb tanulják a magyar jelv és e'nek szavi alkotása Philosophiáját; mert e' nélkül vészre viszik a jelv szellemét: a magyar jelv hieroglyphus és sanscrit írási alkotású: minden szótag, bető, vonás, pet hieroglyphusi érdekű; fosztódjon meg a jelv ezen szellemi hüvelétül (Hülle, Schale, velum), azonnal eszmétlen bető-kavarcz lesz belőle és a jelv, nem hogy nemesitődne, hanem inkább nemesitetlened. Nem szükség a magyar jelvbe sok új szó; gazdag ő eredeti szavakkal; de sok elvesze belőlők; nem hogy már nem volnának létbe, hanem el vaunak reitve: a magyar jelv képező jelv; petekbül és vonásokbul lesz a képeknek végnélküli soka; egy eltörült vagy elváltoztatott, egy elősmerődött vagy nem ősmerődött pet vagy vonás elég a'ra, hogy elveszszen a kép, elveszszen a szó: az elveszet helyébe alkotódjon e új? Nem; keresődjön-meg a régi: e'ben és nem az új szavak alkotásába ál a jelv helre-álítása; e're való a szó-ászat.

Igy a „cse“ szó-is romla a „csa“ szónak: a „csa“ szó is hieroglyphusi alkotású és elvesztenné hieroglyphusi érdekét, ha „cse“ szóra változódna. — A „csa“ szóba az A bető képe az embernek: az S bető egy suitott szallag képe, das Bild eines geschlungenen Bandes, és az A bető mellett az emberek jüleközetét, özszejöttét, özsze szedését jeleli: a C bető boltozatot, boritékat, földelt képez, és az SA betők mellett, földelt jelel az özsze-jött emberek számára: az egész „CSA“ szó pedig e' szerin épület, földel, kibe és ki alatt özsze jöhetnek, jülekezhetnek az emberek.

„Ban“ a Tótoknál „Pan“; íródjon e' tótossan P, vagy magyarossan „B“ betővel? Hieroglyphusi alkotása lévén a

„Bán“ szó-is, a'nak alkotásából szükség tehát elhatározni, minő betőkkel szükség azt írni. — A „Bán“ szó-is betői által mutatja képét a'nak, mi a Bán: Bán tudni-illik az, ki meg-ítéli a peresek közt, kinek van igaza, és az által a köztök meg-szakadt egyességet, egyet-értést, helre állítja: a P bető-is és a B bető-is romla az I betőnek, és minthogy az I bető képe az egyességnek, igenességnek, igazságnak, a P bető és a B bető-is képe a romlott, meg-szakadt egyességnek; ojatjlelenek, ki a másikkal meg nem egyez, azaz, perest jelel: de a P bető csak egy perest, a B bető pedig, kettős görbületébe kétszeressen meg lévén romolva a I bető, az igenességnek képe, két perest jelel: és minthogy tehát a Bán előtt mind a két peresnek meg kell jelenni, ez helesebben jelelődik mind a két perest mutató B bető által, mint a csak egy perest mutató P betővel. — Hieroglyphusi képe pedig a „Bán“ szónak következő: a B bető a peresek képe; az „A“ bető az ember képe, BA tehát peres emberek képe: az N bető pedig a két egyetlennetnek meg-egyezések képe; az N betőbe lévő közép vonás egybeköti, egyezteteti a két távul álló, meg-egyetlennedet egyet: BAN tehát két megegyetlennedett ember megegyeztetőének képe, és valóban ez a leghelessebb definitiója-is.

Igy az hieroglyphusi alkotásokból meg-is határozhatni, hogy a „nuitanni, baj, jaj“ szavak „i“ betővel 'e vagy „j“ betővel íródjanak: „nuitanni (nyujtanni, barreichen, exhibere)“ szó képét mutatja a'nak, mi a nuitás: az „ui“ tudni-illik hieroglyphusi neve és képe a'nak, mi finger, digitus, mondódik: az „n“ bető meg-fordított, össze-huzott ui-okat mutat; az „ui“ betők pedig nitott ui-okat: ki másnak „nuít“ valamit, az azt, mit zárt, össze-huzott (n) ui-okkal tartá, nitott ui-okkal (ui) át-ad; nuitásra szükség, hogy a zárt ui-

ak nitódjanak: az „n“ zárt ui-ak képe után következzen „ui“ a'nitt ui-ak képe; mi által valóban nagyon elméssen jelelődik a nyújtás, naitás. Tegyük most a „nait“ szóba az „i“ bető helett „j“ betőt, és azonnal elvész a szó hieroglyphusi jelelte és érdeke; már a „j“ bető nem képe az ui-oknak; der Buchstabe „j“ ist nicht das Bild der Finger; „j“ betővel írván tehát a „nait“ szót, már ez többé a naitást képbe nem mutatja, már többé nem hieroglyphus.

Igy a „Baj“ és a „Jaj“ szavak-is csak a'kor hieroglyphusi érdekűek, csak a'kor mutatják képét a'nak, mit jelelnek, ha „j“ betővel íródnak; el-vész benne a kép és e' szerint többé nem hieroglyphusok, ha „i“ betővel íródnak. A „Jaj“ szó képét mutatja a Jainak: az „J“ bető fen-álót mutat; az ember képét mutató A bető mellett, a fenáló embert; a „j“ bető földalattit jelel és mutat képbe: Jaj tehát az, mi a fen-áló embert le-suitja a föld-alá. — Ehez hason a „Baj“ szó; e'vel már nem csak általánossan mutatódik a föld-alá suitó, hanem különössen meg-jelelődik az-is, mi suitja az embert föld-alá: tudni-illik a „b“ bető romla lévén a „i“ betőnek, az „i“ bető lévén képe az igenesnek, egészségesnek, a „b“ bető az igenes, egészséges romlának-is képe: és e' szerint „baj“ a képe az ugy nevezett betegségnek, mert ez az egészségnek azon romla, ki az embert föld-alá viszi.

A betők heltelen változtatások által romlott el a „Tó-p-ó-csán“ Topolcsán szó és „Debreczen“ szóvá lett: — Debreczen négy szóbul álló szó, ugy, mint Tó-p-ó-csán: a „De“ romlott, vagy más Dialectuson mondott „Tó“: a „br“ puhított rövidítése a „part“ szónak: az „e“ bető romla az „o“ betőnek: „ezen“ pedig romla a „csán“ szónak: — és e' szerint *Debreczen* az, mi Topolcsán; az-az Tó-part-ó-templo-

ma: tavakkal van körülvéve Debreczen-is; hihető a tavak partján ála azon ó-templom, ó-csa, e-czen, körül vette Debreczen a Tó-part-ó-csa nevét.

Azon *Toparcus*, kinek vezérlése alatt a Magyarok meg-jőzék *Domitianus* rómi Császár seregít és ki adófizetésre kényszeríté a Rómikát, hihető, hogy romlatlan magyar, nem pedig latinositott szóval „Tó-part-csai“ nevű és banatusi ember lehete; mert Dacia ripensis embernek mondják a *Toparcust*, Dacia ripensis pedig a Rómiknál az volt, mi most a Banatus. — *Dacia* pedig romlott magyar szó; a „Tó-csa“ szó romla: a „ripensis“ latin szó pedig, tudjuk, hogy „partit“ jelel és e' szerin Dacia ripensis Tó-parti-csa volna.

Ez bizonyossabbá lesz az által, hogy azon szerentsétlen hős, ki *Toparcus* halála után a Magyarokat vezérelé, kit *Trajanus* rómi Császár meg-jőze, meg-foga és ki, ne hogy triumphusra tsuffossan Rómába vitetődhessen, inkább maga-magát megölé, *Decebalus* nevű volt: romlatlan eredeti magyar neve e'nek „Tó-csa-bánus“ lehete: Banatus már a' kor-is Bánság volt és pedig Tó-csa Bánság nevű, a Bánja pedig „Tó-csa-bán“, mit latin „*Decebalus*“ szóra fordítottak. — Rómiknak szokása volt az idegen neveknek latin ejtést adni: *Hanibal*, hihető, hogy „Hóni-bán“ volt; *Asdrubal* pedig „Ó-tra-bán“.

Midőn az eljengült és elfajult Rómik meg-jőződések után a Magyarok Pannoniát, régi hónjukat, vissza víták, leg-először-is Mad-tra, Mátra-hegy vidékit elfoglalák: hol telepedének, azt hónjuknak, Hón-megének, Mad-hónnak („Mad-hóni“ szótul eredt Maythéni, ugy mint „Vág-hóni“ szótul Vagyon.) nevezték; hol öröket álitottak, az Mad-őr volt; jökere a „Mad-era és Metternich“ szavaknak.

„*Árpád*“ és „*Carpát*“ szavak nagy hasonlósága a'ra mu-

tat, hogy Carpátusokba vissza vonulva éltek a hón-szakadt Magyarok, kik Claudius rómi Császár vérszomjú dühétül futás által menthették magukat: hogy ott, a hegyek közt, lesték az alkalmat hónjokat ismét vissza vihatni, Pannoniába ismét vissza jöhetni. — Árpád Ár-bán lehet; Carpátusok az Ár-bánsága; Carpona, Ár-bán-hónja, lakhele: a nemzet fő-embere volt, azért Al-mus, Kal-mus neveződött; már a'kor-is a magyar „gan“ szó helett tót szó, a „mus“ vir; Mann, szó volt divatba, i-nét a Kal-mus fél magyar, fél tót szó. (Igy a „Zsadáni Almási“ eredetül Csabáni Kál-mus lehet.)

A Hón-megén túl Tótok laktak; az ók hegye Tót-tra, Tatra, tót-hegynek neveződött, ugy, mint a Magyarok, a Madok hegye, Mad-tra. — A magyar várak vidéke „Mad-ár-hón“ volt és i-nét vette eredetét a „Marahonia“ szó. — A Tótok szeretvén puhítani a mássalhangzó betőket, a „Mad-ár“ szóba lévő „d“ betőt-is puhították, „gy“ betőt tsináltak belőle és így a „Mad-ár“ Ungarn-Burg szavakból a „magyar“ szó lett, a Mad-árik Magyarok lettek, a Madok Madyarok lettek; O-madi Amadé tsak egy maradt Csalóközben. Tekéntvén a „Mad“ szónak hieroglyphusi alkotását, szembe tűnő, mennél fentebb áll az elmés, eszmete, „Mad“ szó érdeke az eszmétlen betőkavarczbul lett „Magyar“ szóénál.

Latin jelven *Csalóköz* „insula Cittuorum“, mondódik: — mint a Tótokat, mivel köztök sokszor megfordul a „toto“ szó, To-toknak nevezték; mint a Madok, mivel eredeti tartományokat „hónnak“, egymást „hóniknak“ nevezték, és e' szerint a hón szó sokszor hallódott nálok, az idegenek, ezen szót nem értvén, azt vélték, hogy „hon“ a mad nemzet neve, és ezért őket *Honosoknak, Hunusoknak, Hunoknak, Kunoknak* nevezték; — úgy Csalóköz sziget lévén, lakósi szí-

getik, az idegenek ezt nem értvén, azt vélték, hogy „sziget“ a csalóközi lakósoknak neve, és ezért őket „Szigetieknek“ romlott szóval „Scythusoknak“ nevezték, miről Csalóköznek az „insula Cittuorum“ neve erede.

Csalóköz eredetül Csa-ó-köz volt: az „l“ bető a „csa“ és „ó“ szótagok közé hibásan tsak ugy tsúszott, mint „Szabolcsa“ „csa“ és „ó“ szótagi közé. — Megerdemlé *Csalóköz*, hogy Csa-ó-köz mondódjon; mert a'kor, mi'kor ezen nevű lett, sok csa-ó, sok ó-csa, sok ó-templom volt ott. — Aran-kert-is neveződik, mosódik ugyan partin aran, de ez nem lázlik elég ok a'ra, hogy aran-kertnek neveződjön; ez talán igen-is nagy Hyperbole volna: hanem sok ár-ó, sok óvár, ó-ár volt benne, és mint a sok ó-csárul, csa-ó-rul Csalóköz, ugy a sok ó-ár, ár-ó miatt „ár-ó-kőr“ romlott szóval „aran-kert“ mondódott.

Nem laktak Csalóközbe Scythák, hanem az Atila laktott, élt és holt meg ott: azt írják az évkönvek, hogy két víz közé temették az Atilát: Csalóköz sziget lévén, két víz, két Duna közt, létez.

Régi időkbe legbiztabb, leg-bátorságosabb lak volt a szigetbe. Csalóköznel, egy 12 mértföld hoszszú és 8 mértföld széles, terméken szigetnél, mind-ig harcra kész nemzetnek, mijen Atila korába a mad-nemzet vala, táborozására alkalmabb hel nem volt a mad hónba: itt nevelődhettek hadfik, itt nevelődhettek lovak, itt készülhettek észrevétetlen hadra és rohanásra, ők magok mentek lévén a rohanástul, ha tsak őrhették, védhették szigetjek partit: ide hozhatták a zsákmánt, ha jöztek, ide futhattak, ha jözödték: a nomozó ellenség itt őket elnem érte.

Sziget volt tehát Atila kedves laka; sziget volt születése hele-is.

A víznek eredeti mad neve I volt. Az I bető hieroglyphus; képét, formját mutatja a'nak, mit jelel. A i bető képe a víznek: az i bető felett lévő pet a tsöpnek képe: tsöpökből ál a víz, úgy mint petekből a vonás; és e szerint az „i“ szó formja által értesíti azt, hogy mi a víz: a víz tudni-illik tsöpökből álló mi.

A „Hid“ szó-is bető-hieroglyphusokból áló: a Hid szó betői képét mutatják a'nak, mi a Hid. — A H bető képe a hídnak: ki soha se láta hidat, nézze-meg a H betőt, és azonnal tudja mi a hid és látja formját: az i bető mellé állított H bető pedig a vizen átti hidat jeleli. — És a Hit; nem e ezen álnok földi-világot a jobb világgal egybe-kötő hid?! A víz átti hid lágy, mulandó, ha készült-is vasból; a két világot egybe-kötő hid pedig, a hit, kemén, álandó, mi-ig kettő lesz a világ; és ezért kemén „t“ bető a „hit“ szó vége, a „hid“ szó vége pedig lágy „d“ bető: — fenséges mad jelv!

Készítettek a Neologusok, a helett, hogy az elveszett szót felkeresték volna, egy rettenetes szót, kinek hallására meg-borzad az ember: — „bilikom“ ezen tzifra szó, kinél barbarusabb nem lehet. A'nak, mi mosti divat szerint „bilibikom“ mondódik, eredeti mad neve az „i-tál“, der Becher, die Wasserfchale; a „poculum“ szó romla a „pot-tál“ szónak, „potus“ és „tál“ szavaktul eredt. — E'dig az „ital“ szóval neveződött az, mi a „potus, Getränk“ szavakkal; ha már az „ital, i-tál“ szavat a Becher, poculum jeleltére fordítjuk, hogy nevezzük azt, mi a „potus, Getränk“ szavakkal jelelődik? it, (potus, Getränk) az „it“ szótul eredt az „ittas“ és az „ittatni“ úgy mint az „it-tál“ die Trinkschale szavak.

Az „inni“ szó, trincken, bibere, maradék-szó a szan-scrit-írásból: ez a régi mad-bölcsek tudományos írása: ezen írás-

sal egész gruppa ideák, eszmék jelelődnék egy szóval. A sanscrit írásba minden a szóba lévő bető külön szót jelel, és midőn az egész szó kimondódik, definiálódik-is, mondódik-is az, mi azon szóval jelelendő.

Az „inni“ szó bontva, „i-n-i“: az „i“ bető a víz hieroglyphusa, képe, neve; a két „i“ bető közti „n“ bető a „nem“ szónak kezd-és-jel-betője, a „non, niht“ szavakat, negatiót, nemlegést jelel: — e' szerint „i-n-i“ azt jeleli, hogy az i-nem-i, a víz-nem-víz (többé), ha meg-ivódik. — Ez az ivás definitiója, értesítése; ki vizet iszik, az által, hogy vizet iszik azt teszi, hogy a víz ne legyen víz, nemlegíti, nem léteti a vizet. Ellenben az „izzadás“ i-adás; az „i-adás“ szóval értetik, hogy mi az izzadás: ez i-adás, víz-adás; ki izzad, az vizet ad, víz jön testéből.

Az „eső“ szó romla az „isza“ szónak; helessen mondják a Ráczok az esőt „isza, isa“ de nem ráczul, hanem madul. *) — Az „i“ bető a víz neve; a „sza“ tsak szótagja a „szakad“ szónak, tehát „i-sza“ tsak rövidítése az „i-szakad“ szavaknak: — és valóban i szakad, víz szakad, hull, midőn esik: az eső szó tsak romla az „isza“ szónak.

I lévén a víz eredeti mad neve, „Is“ az eredeti mad neve az Istennek: „Isis“ tsak többes száma az „Is“ szónak, az, mi a Dii. — A földi-világ leg-nagyobb két hatalma a víz és a tűz: vízből és tűzből lesz a földön minden, és mint-hogy mindennek teremője az Isten, őtet víz vagy tűz által képezték: tűz vagy víz volt a régiknél az Isten Symbola. — Esztergom régi mad város; a mosti tót neve „Istrihon“ és

*) Még egy más szép mad szó tartódott-meg a rácz-jelvbe: a lámpást ráczul „fényer“ szóval nevezik: „fény-őr“ e'nek eredeti mad neve: nem lehete a lámpást helessebben nevezni.

ez valóságos mad-név: „Is“ Isten, „tri“ hegy, „hón“ vidék; és e' szerint Istrihón az Isten-hegy-vidéke.

De a víz nem az Isten; ezen okbul a régik nem I betővel, hanem IS szóval nevezték az Istent, az I bető mellé az S betőt-is oda tették: az S bető pedig, mint már fentebb mondódott, egy suitott szallag képe: der S-Buchstabe ist daß Bild eines geschlungenen Bandes; képe tehát a többekbül össze-köttettnék, össze-tettnék, daß Zusammengesetzten, Compositi: és minthogy a vizet Elementumnak, Egyeknek, nem többekbül — összetettnék (daß Element ist keine Zusammengesetzte, sondern eine einfache, eine nicht zusammengesetzte Einheit) tarták, az I bető az S bető előtt, az-az, az Egyek, az egyszerű a többekbül — össze-tett előtt azon egyszerűt, daßjenige Einfache, jelel, ki minden össze-tett előtt léteze, az Istent jeleli.

A Neologusok, midőn áliták, hogy az Isten eredeti mad neve „sten“, meg-mutatták, hogy a mad jelv Geniussát és hieroglyphusi alkotását nem tudták és azért az „Isten“ szóból elvetének oj szótagot, tudni-illik, az IS szótagot, ki az „Isten“ szóba leg-érdekessebb, leg-jelelőbb. „Sten“ azt mondják, hogy romla a „stain“ fransza szónak; „stain“ franszául azt jeleli, mit a Sinn, Stannum, szavak: Stannum a régi Chemicusoknál „Jupiter“ nevű volt, Jupiter pedig az Isteneknek atja és e' szerint a „sten“ mad szó volna, az atja Istent jelelő. — De nem tudtak Jupiter felől a Madok semmit; sokkal tisztább és emeltebb eszméje volt a Madoknak az Istenről: nem ösmertek ők oj Istent, ki sok más Istennek atja lehete: mi előtt-még a Görögök a Jupiter atja Isteneket alkodták, mi-előtt a Chemicusok a Stannumot, a tzeit, Jupiternek nevezték, mi-előtt a Franszák a „stannum“ szóból a romlott „stain“ szót tsinálták, már a Madoknál

IS volt az Isten. — Hogy az „Isten“ két szóból áló szó, az kétséget nem szenved: hihető, hogy az „Isten“ szó második szótagja, a „ten“ szótag, romla a „teos, deus“ szónak, és mint (lásd fentebb) a „virgan“ szó Pleonasmus, a „vir“ és „gán“ szavakból, egy latin és egy mad szóból áló, valami régi latin-mad Vocabulariumból el-maradt szó, ugy oj Vocabulariumból el-maradhatott két szóból, az IS és a „ten, teos, Deus“ szavakból, egy mad és egy romlott latin szóból áló, az „Isten“ szó-is.

Ü a tűz eredeti mad neve: tudták már a régi bölcsek-is, hogy a víz nem Egyek (Elementum, Monas, Atomus), hanem több külömb részekből áló mi, ki részekre el-osztható: mit a mosti tudósok nem tudnak, a régik már tudták vagy leg-alább janították, hogy, tudni-illik, vízből tüzet lehet tsinálni és hogy e're szükséges a víz szít-bontása: a szít-bontott vízből eredvén tehát a tűz, minthogy az „ü“ bető egy ketté hasított „i“ bető, és e' szerint a szít-bontot víz képe, a tűz eredeti mad neve ü volt.

A „meleg“ szó Barbarismus; nints semmi etymologicus ok, kiért kellene azt, mibe tűz van, melegnek mondanni, ha bár a „meleg“ szó a „mellette-ég“ szavaknak romla volna-is. — A „heves“ szó romla az „üves“ szónak, ü-zest, ü-zel, tűzzel teltet jelel. A „tűzes“ szó „t“ kezdbetője a „telt“ szónak jel- és kezd-betője, és e' szerint a t-üzes, ü-vel-telt. A „hüs, hüves“ szavakba, hihető, hogy a „h“ kezdbetőjük romla az „n“ betőnek, és a „hüs, hüves“ eredetül „nüs, nüves“ lehete, az-az, minthogy az „n“ bető a jel-és kezd-betője a „nem“ szónak, ez az „üs“ szó mellett nemlegiti az üt, azt jeleli, hogy nem-üs, hüs.

Üveg ü-vel lett: — i - üs (jus, juseulum, Suppe, Brühe) pedig „aqua-calida“: a Madok-is úgy, mint a Latinok előre

szokták tenni a Substantivumot, utánna az Adjectivumot, és pedig helessen, mert stálni, lenni kell előbb valaminek, hogy hozzá adjiciálódhasson: nem helessen mondják tehát a Németek warmeß Wasser; a Németek utánazása, nem pedig eredetiség a „meleg-víz“; a régiknél, „viz-meleg“ vagy inkább „víz-tüzes, i-üs“ mondódott.

Eredetül „i-üs“ lévén a meleg víz, az „Ilits“ (rácz neve a meleg fürdőnek) szó tsak romla az „i-üs“ szónak: eredetül tehát nem mondódott Ilitsházi, hanem I-üs-házi; Ilsva Palatinus nem volt Iltsvári, hanem I-üs-vári, a turóczi fürdő mellett létező hires „Iust“ familia pedig I-üs, meleg - vízi, lehete. Hires a Bajmosi, Trntsini és Turóczi, három szomszéd fürdő: a Turóczi fürdő mellett I-üs, Iust familia létez; a Trntsini fürdő mellett I-üs-házi, Iljesházi és a Bajmosi fürdő mellett I-üs-vári, Ilsva familia léteze; három familia volt e ez, vagy tsak egy és e'nek törzsöke az I-üs, Iust familia? minden esetre a Iust familia a leg-régibb familiák közül való.

Ezek elegendőül mutatják, hogy az eredeti mad szavak nem vakon kavarczult betőkből lett szavak, hanem philosophice, bölcsen, mélkedve alkotódtak: a Philosophia ok-tudás; ok nélkül a régik nem keverték betőket a szavakba; mind-ig volt rá ok, hogy mi-ért ezekből és nem más betőkből készítették a szavakat: — de ezen philosophice készült szavak több-nire úgy el-romlottak, hogy már nehezen ösmerhetők: így a metallumok nevi mind elromlottak, mind Barbarismusok, a mad jelv Geniussának meg nem felelnek.

A régi Madok tsak öt metallumot ösmertek és ezeket az öt magán-hangzó betőkkal, az „a, e, i, o, u“ betőkkal, minden ijen bető mellé még az „n“ betőt függesztvén, ne-

vezték: an, en, in, on, un, volt az öt metallum neve: „an“ aurum, Gold; „en“ ferrum, Eisen; „in“ argentum, Silber; „on“ plumbum, Blei; „un“ cuprum, Kupfer.

A Zinn, Stannum, hihető, hogy a régi Madoknál nem vala ösmeretes; azt csak újabb időkbe ösmerék - meg és midőn láttak, azt mondták felőle, az-is ojan, mint az ón; i-nét lett az „ol-on, ol-om“ szó, úgy mint az Œr, német szó elkavart betőiből a „réz“ szó.

De mi-ért függeszték a régi Madok az a, e, i, o, u betőkhöz az „n“ betőt, miért-nem más Diphtongust? nem volt e az „n“ bető vakon választva; eztet-is mélékvedve választották e a régi Madok? Azon nem-is lehet kétekedni: egy oj bölcs nemzet, mijen a régi mad nemzet vala, mitse tett vakon, mindent csak okbul, mélékvedés után, és így az „n“ betőt-is okbul, mélékvedés után függeztek az a, e, i, o, u betőkhöz. — A H bető magába foglalja a földi világ definitióját, értesítését: a H bető két old - vonali két I betőből álanak és I lévén a víz neve, a vizeket, a vizet többes számba, jelelik: a két old vonal közti, a két I bető közti vonal a vizek közt lévőtt jeleli; és e' szerin a H bető a vizeket és a vizek köztit képezi, bető - hieroglyphus által értiti, hogy mi a földi-világ: ez tudni-illik vizekből és vizek-köztriből áló mi. — Az H bető a'nak-is hieroglyphussa, hogy a földi világ földszin-alattibul és földszin-fölöttiből ál: a H betőbe lévő keresztvonás a földszinét jeleli; a keresztvonás fölül-lévő a földszine-fölöttit, a keresztvonás alul lévő pedig a földszin-alattit jeleli: e szerin, a H bető keresztvonása alattinak „n“ bető formja lévén, az „n“ bető földszine-alattit jelel: — és ezen okbul függezék a régi Madok az „n“ betőt az a, e, i, o, u betőkhöz; e' vel azt akarván jelelni, hogy a Metallumok földszine-alatti mik.

„An“ volna tehát az aran eredeti mad neve, és i - nét eredt az „ánász“ szó: az an - ász an kereső; most ugyan Bánász a neve, de romlott; a B bető felesleges benne.

„En“ a ferrum, Eisen: a „ferrum“ nem eredeti jöke szó, hanem a „ferio“ szótul eredt: a Rómi eredetül a ferumot „en“ szóval nevezték és i-nét lettek az „ensis, eneus“ szavak: ezek azt mutatják, hogy a latin jelv. rokon a mad jelv. rokon; hogy a latin jelv. bősége a mad hón és az eredeti alkotói a mad hón bölcsi. — Azon napkeleti bölcsök, kiknek Magus, Magier, Magyar volt a nevek, Madok voltak: — az ó Madik ember szeretők lévén nem valának a'val megelégedve, hogy ők maguk boldogok legyenek, hanem azt kívánták, hogy az egész emberi nemzet is boldog legyen, mint ők: küldöttek tehát madhóni bölcsöket más nemzetekhez, hogy azokat is tanítsák a'ra, mi által az ember boldog lehet. Ezen szarándozó mad-bölcsök népnélküli heletet is kerestek, hová mad Colonistákat szállíthassanak: remélték, hogy így lassankint meg töltik az egész földi világot Madikkal és így lassankint az egész emberi nemzet a földi-világ minden népe is bölcs, erkölcsű és erényes leend, miyen az eredeti madhón népe.

Igy Troja városnak lakói mad colonisták *) lehetének: Troja eredetül „Tra-a, Tra-ár“, Bergschloß, nevű lehet; Pri-

*) A Neologusok a Coloniát, szállítvánt, Gyarmatnak mondják; de a régi Mad, ha fel-éledne, ezt így nem értenné: a „Gyarmat“ szó csak romla az „Ár-mad“ arx hungarica, ungarische Schloß, szónak, úgy mint „Balasa“ szó is csak romla a „Kal-ó-csa“ szónak: Balasa-Gyarmat eredeti mad neve Kálócsa Ár-mad; az-az főtemplom melletti magyar vár.

A Colonia, szállítván, azoktól tekintetvén, kiket elhagy, kiszáló, azoktól pedig tekintetvén, kikhez jön, be-száló: a régi hel-

amus „Tri“ vagy Tra-bán“, *Bergrichter*, romlott mad név: *Kassandra* Ó-csan-tra“ *Alt-firch-berg* Troja hegye ó temploma Papnéja lehete: *Paris* „Ár-i“ volt: a „Kalkasz“ szónak második szótagja, a „kasz“ visszáruul olvasva „szak“ vagy „csak“ és e' szerint *Kalkasz* „Kal-csak“ fő-pap volt: *Anchises* „Ban-csa-i“, *Kirchenrichter*, lehete: *Aeneas* „én-es“, der *Eiserne*, vasba öltözve lehete. *Hecuba* eredetül „He-cu-ban“ lehete; *Cupa* vagy-is inkább *Cu-bán* híres madhős volt; *Kubáni*, *Ku-bini* familia most-is létbe van; de mit jelel a „ku“ szó, azt már nem tudjuk; ha azt tudnánk, talán általa azt is megtudhatnánk, mit jelel a „He“ szó, tudhatnánk, mitsoda leán volt a „He-leán“, *Helena* és a *He-be*, és mit jelel a „Hector“ szó: minden esetre a közmondás „eben gubát tserélni“ eredetül „Hébén Hecubát tserélni“, mit nagy nyereségnek nem tartanak, lehete.

Minthogy Bánok által kormányozódtak a régi Madok, Bán-hónnak, Pannoniának neveződött a Madok hónja; és, mint sok, sokféle és sokféle nevű csa volt a hónba, kiktül a familiák és helségek sokféle „csa“ szavas nevüket veték, úgy Bán-is sok, sokféle és sokféle nevű volt, kiktül is a familiák és helségek sokféle „Bán“ szavas nevüket veték. Volt Nagy-bán és Kiss-bán, a „Banka“ és „Ispán“ szavak romli az „Kiss-bán“ szónak: volt Fő-bán és Al-Bán: volt Vor-bán, udvari-bán, az, ki most „Ország-Bíró“ nevü.

ségek körül valának gátolva és az ij gát neve „rin“ *Ring* volt: azon *Colonisták* tehát, kik valami helbül ki-szálának, „ki-rinosok“ voltak, azok pedig, kik valami helbe be-szálának, „be-rinosok“ voltak: i-nét eredtek a „*Quirinus*“ és a „*Berin*“ szavak: *Jász-Berin* Jászok szalítvána. A Rómik magokat *Quirinusok*nak nevezték, az-az oajoknak, kik ki-szálának, kik ki-rinoztak, hónjokat elhagyák, más hónba jöttek lakni: a „*Qui-rin*, *ki-rin*“ szó pedig eredeti, régi mad szó.

A „Bán-vor“ szótul vette eredetét a „Nádor“ és a „Nándor“ szó; ezek-is tsak romli a „Bán-vor“ szónak, és távulrul se valóságos mad nevi a Palatinusnak. Eredeti mad neve a Palatinusnak „Roz-gán“ (az elhúnt *Roz-goni* familia i-nét vette nevét: palatinalis familia volt; több Palatinus volt e familiából). „Roz“ a régi neve a'nak, mi most nemzet, *Wolf*, gens, natio mondódik; „gán“ az, mit a *Mann*, vir szavak jelelnek és e' szerin Roz-gán, *Wolfsmann*, nationis vir, népembere, védője, a Rómiknál *Tribunus plebis* nevű volt.

Nád közti helségek Bánja „Nád-Bán“ (i-nét a „Bánát“ szó) mondódott: Tó melletti helség Bánja „Tó-Bán“ nevű volt és i-nét a „Tabán“ név eredete: hegyi lakosok Bánja „Tra-Bán“ volt, i-nét a „Trabanus“ szó, de i-nét a „Tribunus“ szó-is; hihető, hogy a *Tribunus plebis* Romába a hegyen lakott. Templomnak - is volt Bánja és e'nek neve „Csa-Bán“, kinek romli a „Supini“ és „Vancsa“ szavak, volt: oj hel pedig, hol Csa-Bán volt, Csabántz, Csobántz nevű vala; Samuel Aba „Csa-ó-Bán“ lelete. Viz melletti templomnak „I-csa“ (Izsák, Isza) csi, Zicsi neve lévén, az ij templom Bánja neve Bán-i-csa volt ki a „Kanizsa“ névre romla. — A „Bán“ szótul vették nevüket, Bánfi, Marczibáni (Ár-csa-bán, Burg-fird-Richter), Bánhid, Bánhegy, Bánvár és a „Bánvár“ szónak romli, Árva (Ár-bán) és Pongrácz: hol pedig Bán laka, az Bánlak volt.

A Bánnak különös napi voltak ítélet hozásra és ezek Bán-napok, *Richters-Tag*, *Gericht's-Tag*, valának. — De a mad jelv, oj szegén volt e, hogy azt, mit a „Sol“ és „Dies“ napok jelelnek, mind a 'kettőt tsak ugyan - az egy szóval tudta volna jelelni: e' különböző eszmét, sol, dies, *Sonne*, *Tag*, nem tudta volna két különböző szóval jelelni? Nem; volt és van-is a mad jelvbe e're való két különös szó, de az

egyike elvala reitve. — „Nap“ az, mit a Sonne, sol szavak jelelnek; mit pedig a Dies, Tag, szavak jelelnek, a'nak mad szava a „teg“ szó: — i-nét a Bán-teg, kit a Tótok „Pentek, Patek“ szóra változtattak. A tót jelvbe, ha romolva-is, de még-is meg-tartódott a „teg“ szó: *Pondelek*, hétfő; ez lehele a Bán-napja, „Bán-teg“ tótossan, Pan-tyek a Tótoknál. *Vuterek* romlott szó: a „vu“ szótag romla a „dvu“ duo, kettő vagy „második“ szónak; és ezen romlott tót szó a hét második napját, tegét, jeleli: a' *Szreda*, *Mittwoch*, elveszté a „g“ végbetőjét, kivel együtt Szred-tag volna; és minthogy a „szred“ tót szó a „közepet“, die *Mitte*, jeleli, a szred-tag az, mi a *Mitte-woch*. A Stwertek szóba-is meg van a „teg“ szó romla; a stwertek szó első szótagja: a „stwert“ a negyediket jeleli és e' szerin stwert-teg a negyedik napot. Hogy a „Patek“ szó romla a „Bán-teg“ szónak, azt már tudjuk: hihető, hogy a Madoknál, úgy mint más nemzeteknél-is a hét ötödik napja volt a Bán-napja, a Bán-teg: Christus urunkat-is ezen nap ítélék. A Szobota szóba-is hibázik a „g“ végső bető, kivel együtt Szobo-tag; szobó-tag, az-az, a régi, az ó — Sabatus-tag: — mik elegendőül bizonosítják, hogy „teg“ (nem „tag“; más a „tag“) volt az eredeti mad szó, kivel jelelék azt, mit a dies, Tag, szavakkal jelelnek.

A „teg“ szó rom nélkül a mad jelvbe tsak a „teg-nap“ szóba tartódott-meg; de eredetül nem azt jelelé a „tegnap“ szó, mit most, nem azt jelelé, mit a heri, gestern szavak, hanem azt, mit a „Dies-solis“ szó: „teg“ dies, „nap“ sol, „teg-nap“ dies solis. — A „tékozó“ pedig eredetül „teg-ország“ Tag-Dieb lehele.

Bölcs rendelése volt a régi Madoknak, hogy minden helységbe ne tsak legyen Bán, hanem a Bán tartására szük-

séges birtok-is, és hogy ezen birtok úgy mint a Bán-hivatal atjárul fira száljon, de tsak a'kor, ha az atja meg-felel a báni kötelességének és a fi a Bánságra magát alkalmaztossá tette; minden esetre a Bán tsak a'dig bírhatta a báni birtokot, mí-ig meg-felel a báni kötelességnek; mi nagy ösztön volna az atjának a'ra, hogy jó Bán legyen, ha tudja, hogy ő-is, fia-is tsak a'kor maradhat és juthat a báni birtokhoz, ha jó Bán lesz; mi nagy ösztön a Bán-fira, hogy legnagyobb szorgalommal tanulja és kövesse azt, mit szükség, hogy minden Bán tudjon, ha tudja, hogy tsak a'kor lehet az atja után Bán és birtokossa az atjai és báni birtoknak, ha alkalmassá tette magát a Bán hivatalra. Így nevelődtek a régi mad-hón számára Bánok, kik tudták, mi kötelessége van minden embernek az Istenhez, ön-magához és felebarátjához; kik tudták, hogy miben ál a Bán kötelessége; tudni-illik, nem tsak a'ban, hogyan kellessen a bűneseket megbüntetni, hanem inkább a'ban, mikép kellessen megelőzni, hogy ne vétkeződjön, mire leg-alkalmassabbak valának azon Bánok, kik a helség lakósi közt születődvén és nevelődvén, a helség minden lakósát tulaidonságával, indulatjával, hailandóságával ösmerék, azt mind-ig szemmel tarthatták és gondoskodhattak a'rul, hogy tsak jót, rosszat ne tegyen. — Az ij Bánok neve Kiss-bán (Ḓrbšđulž, schultetia) volt: a nagy-Bánok valának ezeknek felvigyázói és a hón-tul a'ra valának hatalmazva, hogy a báni kötelességeknek eleget nem tévő kiss-Bánokat báni hivatjoktul és birtoktul megfoszthassanak, érdemessebb és alkalmabb Bánt tegyenek helekre: — rosszszak valának a kiss-bánok; megfosztódtak birtokjoktul, de érdemessebb és alkalmabb Bán még nem álitódott helekre: durva, tudatlan paraszt, kinek bot adódik kezébe, az e'-digi surrogatuma a kiss-bánoknak. De ez mind helre

hozható: adjon mindenki évenként egy kiss-pénzt és fél év-század mulva lesz minden helségbe Bán, elmész, lelkész és testész; bíró, tanító, pap, orvos, és mindenkinek ezek közül örökös, atjárul fira száló birtoka.

Küldöttek a régi Madok szállítvánokat *Hispan* hónba-is: „Hispania“ szó eredetül „Kiss-bania“ lehete, mert több Kiss-bán kerületekbül alá. *Numidia* neve-is volt; ha az N a „nagy“ szó kezdetője, a’kor *Numidia Nagy-uj-madia* lehete; az-az, nagy-uj-madhón. Ezek előtt *Iberia* neve-is volt: azt már tudjuk, hogy I volt a víz régi mad neve: a „ber“ szó - is régi mad szó; a „ber“ szótul eredtek a „berez, perecz, berezni, berekezteni“ szavak: a „ber“ szó „b“ kezdetője hieroglyphus, a kívülrül befordultnak képét mutatja és azt jeleli, hogy valami kívülrül be van hozva, zárva, berezve, vagy barbarus szóval mondván „berekesztve“: a hispan hón része vízel körül van veve; e’ szerint tehát I-ber, az - az vízzel - zárt hón: — és be elmések voltak a régi Madok; minthogy a hispan-hón tsak félsziget, nints egészen körülvéve vízzel, a vízi berekeztést, nem „o“ vagy „ö“ betővel jelelék, hanem „b“ betővel, mivel, tudni-illik a „b“ bető a félsziget képe, azt mutatja, hogy nints mindenfelül körülvéve vízzel, hanem egyik része a szározat éri: a „b“ betőnek boszszú ága a szározat és a szározzal való öszsze függést képezi. — *Madrid* eredetül „Mad-rét“ lehete és Mauritania „Mad-rét-honja“: *Cadix* „Gát-i“ vízi-gátot jelel és valóban, ott léteznek a leg-híresebb vízi-gátok. *Barcelona* „Ár-csa-hón;“ ott-is sok „ár“ és sok „csa“ van, úgy, mint Csalóközbe. Száragoszsza „Ár-ó-csa.“ *Murcia* Mór-csa; *Eszek* városa a Rómik alatt „Mursa“ Mur-csa volt: Mór, Mur, posvánok közt létez még most-is Eszek városa. — Hón hispan jelen-is hón, szallag zallag: *Saguntum* pedig Kun-ság; ságja az Kunoknok, Unoknak.

A „társaság“ ok nélkül hosszúszabított szó: a „ság“ szó elegendőül jeleli azt, mi a társaság. A „ság“ szó ismét hieroglyphus szó, képét mutatja a'nak, mit jelel. Az S bető, mint már tudjuk, egy suitott szallag képe; egybekötődést jelel, hogy mi az „ág“, azt-is tudjuk: az „ág“ képét mutatja a sokra osztottnak, az S bető pedig az „ág“ szó mellett a sokra osztottnak, sokfélének, egybekötése képe: így értiti a Mad, hogy mi a Ság, mi a társaság; ez tudni-illik a többnek egybe-köttette; a „Sági“ pedig, socius, der Gefell, a sághoz tartozó egyes: mi a „Kunság“ szónak értésére szolgál; Kunság a Kunok sága, társasága.

A Vandalok-is Madok voltak: a „Vandal“ szó romla a „Bán-al“ Bán-alatti szónak. — Nem jalázódnak az által a Madok, ha álitódik, hogy a Vandalok-is Madok voltak: nem ditséretes ugyan a Vandalok emlékezete, de azért még nints elhátorozva, hogy nem - is érdemesek ditséretre: sok jalázódik, ki ditsét érdemel: — igaz, hogy a Vandalok nem kedvelték a Babel tornyát, Comediát, hangát, festett és kőből faragott embereket, réz lovakat; ez valóban nem ditséretes, hogy az ijenekbe nem tudtak találni boldogságot, de azért még-is ditséretes lehete az életek elve.

A rómi Catacombák, kik tsak nagy nemzet munkája lehettek és már a rómi birodalom kezdetekor, midőn a Rómik még tsak kiss nemzet valának, létbe voltak, bizonyos tanúi a'nak, hogy mi előtt a Rómik oda jövének, ott már nagy ugyan, de romra dült város lehete és a Romik Roma városát tsak romokra építették, azért - is Rom-iknak monódóttak, Romulus pedig Rom-ülő. A Rómik-is mad szálitván valának; hispán hónbul jöttek és talán *Sagunt* városbul, a hispán *Kun-ságbul* eredtek: nem-is át-látható máskép, miért kértek volna a Rómiktul éppen a Saguntusok segítséget a többi hispán hón lakósi ellen. — A Rómiknak törvénalko-

tójok és hihető, vezetőjük-is *Numa Pompilius* volt. A „Numa“ szó romla a „Nu-mad“ szónak és Numidust, nagyuj-madit jelel. *Pompilius*, Bán-filius latinositott romla a „Bánfi“ szónak: hihető, hogy a Sagunti Bán fia volt, ki a Rómiknak adá az ők első bölcös törvéniket, kik mellett bár inkább megmaradtak volna mind-ig, minthogy azokat a görög hittet, törvénekkal és szokásokkal feltserélték.

A *Sabinusok* a Rómik rokoni, e' szerin Madok és romlatlan névvel Csa-bánik lehettek: — nem igen hihető, hogy már a'kor-is Comediát játszottak és a Comediából ragadták volna-el maguknak a Rómik a szép leánokat; hihetőbb, hogy az uj szálitvának nem lévén még temploma, Csa-bánba, Sabinusi templomba menének hazasági egyesület végett: — a Horatiusok és Curatiusok „Ó-rozik“ és Uj-rozik“ valának; az uj szálitvánal hadastak az ó lakósok. Ezekből eleget mutatkozik a Romik és a Madok, a latin és a mad jelv rokonsága: oj nagy számmal vannak mad szavak a latin jelvbe és a latin jelvtől eredett jelvekbe, hogy az elveszett mad szavak felkeresésére nem szükség Ásiába küldenni, meg-tálálhatni azok nagyobb részét a latin, hispán és moor jelvbe Afrikába: minden esetre Algier mad nevű, kal-győr, kál-vizi-őr lehe. — Ille qui „mellik“; filius „fi“; unde „honnét“; quod „hogy“; qui „ki“; ita „igy“; ut „ugy“; tu „te“; ferire „verni“; urbs „úr“ szembe tűnő, hogy egy eredetűek.

„In“ az argentum, Silber, mad neve: az in i színű, víz színű; azért változtották az „i“ betőt az in jeleltére. — *In-kei*, Inki hason az „eneus“ szóhoz és ezüstest, argenteust, filberne, jelel.

A *Mercurius metallum* romlott mad neve „kin-eső“; eredetül „in-eső“, Silber-Regen, nevű lehe, mint valóban in-esőhöz, foló-inhez hason. — A Németek az „in“ szóból

3inn szót tsináltak: a 3. bető kezdőbetője a 3eigt szónak, és a 3 bető az „in“ szó mellett, tehát a 3-in szó azt jeleli, hogy 3eigt Silber, mutat int; az-az, hason az inhez: a 3inn szó hason eszméü, mint az „olom“ szó; olom vagy-is, ojan mint az on, oj-on.

Az „in“ szóból lett az „insz“ szó: az „sz“ bető kezdőbetője a „szorított“, gepreßt, geprägt, szónak: „insz“ az, mi most „pinz“ neveződik; az-az, szorított, saított in; daß Geld ist ein gepreßtes, geprägtes Silber: hihető, hogy a régi Madiknak csak ezüst pinzük volt, mint most is China hónapba csak ezüst pinz kelendő. A „nummus“ latin szó eredetre mad szó, a „nyomos“, szótul eredt; oj mit jelel, kin nyom, nom, Gepräge van. I-nét vehette a „nomen“ (der Name, név) szó-is eredetét: a név, a nomen oj jegy vagy jel, mijen pinzen a nyom, nom.

Az „insz“ szótul eredt a Münze szó, ki német szónak tartódik, ámbár eredeti mad szó. A Münze szó M kezdőbetője a jel- és kezdőbetője a „Mad“ szónak: minthogy, tudniillik, a Mad-hónba léteznek leg-inkább az ezüst bányák, mad-hónba verődött-is leg-inkább az ezüst pinz, körül, midőn az a német hónba juta, azt mondák, hogy az mad-pinz, rövidítve m-insz, kívül a Münze szó lett. — A „pintze“ helesebben „insze“ mondódna, úgy mint a bánya helesebben ánsza; az-az, oj helek, hol in és an szakasztódik; Silbergrube, Goldgrube, aus welcher Silber, Gold herausgewöhlt wird.

A „M-insz“, Münze, szótul eredtek a „Körminsz“ és „Cseminsz“ Kremitz, Schemitz, szavak: a Körminsz szit bontva K-ör-m-insz; az-az Királ-ör-mad-insz: hihető, hogy ott királi ör alatt szorították, saították a mad-int. Cseminsz, vagy inkább Csaminsz szit bontva Csa-m-insz: hihető, hogy ott valami Cse vagy Csa, az-az templom számára saították a mad-int: és ez lehete a „pisetum“ eredete.

A „vas“ szó eredetül „ü-os“ lehete és a metallum eredeti mad neve: — nem lehet jönörübb, eszméssebb Szancrit-jelvi bető hieroglyphusokból áló szót gondolni, mint mién az „ü-os“ szó: — „ü“ a tűz neve és eredete képe: „o“ a tsöp képe; folót, tsöpökből álót mutat: az S bető szallag képe és az „o“ bető, a tsöpök képe mellett azt jeleli, hogy a tsöpök meg vannak kötve, már többé nem folók: — így értiti a Mad, így bető hieroglyphus által képét mutatja a'nak, hogy mi a metallum: ez, tudni-illik, oj mi, kit ü-, tűz-által folásra lehet hozni, de tűz nélkül nem foló, kinek a folása meg van tehát kötve: metallum est igne fluidibile, liquabile firmum: das Metall ist ein durch Feuer flüßig zu machendes Festes: — nem e ez egy főtulaidonsága a metallumnak? — és pedig *három betővel mutatva!* — valóban vad, tudatlan, baromemberekből áló nemzet lehete e azon nemzet, kinek jelve oj bölcsen vala alkotva!?

Élt a mad nemzet-is aran kort, de nem az Atila kora, nem a későbbi vala aran: nem az a nemzet aran kora, midőn jözhetetlen hódít, a hónfik vérikkel és éltikkel más nemzeteket szerentsélenekké tesz: ez tsak zivatartul elragadtatott és békes lakok közé suitott emésztő tüzgöml, kinek eltünthe után undor, füstös, kórmos omlok mutatkoznak; nem aran kor az, midőn a hón siratja, bár hőssen és jözedelmessen, de még-is tsak hullott honfi-i vesztét: a béke-kora az aran kör; a szent béke korába jarapul minden jó, a nélkül, hogy az másoktul elragadódjon: ez azon kor, ki boldogit mindenkit: éltek a Madok a mosti mad hónba ij kort, mi-ig az egész földi-világ szerentsétlenségére elgörögösödött Rómik a Madok szomszédi lettek, békéjeket feldúlták és a boldog aran korjuknak végét szakasztották. Ez előtt nem volt ugyan a mad hónba, se Roma, se Babel, se Palmira:

nagy árnyékos fák alatt nem terem fű: hol a bátorság és boldogság fentartására Babel tornya szükség, ott se valóságos bátorság, se boldogság nints: Babel, Palmira a hónba, mi a szívó a beteg testen; mennél nagyobb és több szükséges, a'nál betegebb, a'nál romlottabb a test: tudták a Madok, hogy ezeknek fűste, ha fénes-is, de nem boldogít: tsak alaton füdelek valának a hónba, de minden fűdél alatt boldog lakó, ki háboratlan jönörede az Isten adománin és jümölcsét ott evé, hol tereme a fája, nem vágyodván a'ra, hogy ott ehesse, hol az nem termett. Jümöltsős kert vala az egész mad-hón, át karulva és kutsolva sok vizektül és tsatornáktul (tsap-főrnáktul), kik kő-nítették a hónfik közt a minden jóba való közlést: itt élének az Isten bölcs alkotmánin, a természet kellemin jönörödvén és a világ túli jönörök üsmeretére elkészitvén jámbor lelküket: — így élének, mi-ig — mint rém a nász-örömök közé — eljövének a Rómik, és vége vala a mad boldogságnak: — barátok lehettek volna, kik egymást jülölék; a Rómik szerették volna a Madokat, ha tudtak volna velek szollanni: már fél-barátja az ember a'nak, kivel szólni tud: — de a Madok nem akarának tudni idegen jelveket.

„Ötvös“ az, ki most kováts, *Œhmied*, mondódik: romlott szó az „ütü“ szó; ötlet e'nek a jökere, mert ötlevel (ötlet *die Fauft*) az-az öt uial szoktunk ütü; a „vos“ szó pedig metallumot jelel, kinek pluralissa „vös“ úgy, mint a „ko“ szónak „kő“, a *Hand* szónak *Händ* a többes száma. „Ötvös“ a metallumoknak ötöje; *MetallŒhmied*: nem tsak a vasat szokták ütü, hanem más metallumokat-is és azért van *GoldŒhmied*, *SilberŒhmied*, *KupferŒhmied*; az *EisensŒhmied* eredeti mad neve „öt-én“, kitül erede a romlott „edény“ szó: hihető, hogy ötén, vert vas volt a régi edény.

Minthogy a régi Madok templomjokba az Istennel és Istenesekkel foglakodtak és a víz volt náluk az Isten Symbola, vizet tartottak a templomba és pedig foló vizet: ez a mulandó képe lévén, az Isten pedig örökki, a foló vízzel azt akarák mutatni, hogy más az Isten és más az Isten symbola; hogy a víz nem Isten.

Nem lévén mindenút foló víz, készültek által tsináltak foló vizet a templomokba és hogy az e'féle foló-víz elne foggyon, Istenhez való buzgóságbul a hívek vizet adtak, és az ij víz adás, iadás, imadás mondódott, az pedig, ki a vizet hordta, Ordodi nevű volt: a „hordó“ Träger, bajulo, szóba tudni-illik a „h“ bető felesleges: sok más jelvekbe a „h“ bető kise mondódik: „h“ bető nélkül pedig a hordó „ördő“: az „i“ bető a víz neve; a „d“ bető, hihető, hogy tsak, mint valami jel, az i és o közé tsuszott, mint a Szabolcsa szóba az „l“ bető, ki tehát vizet hozott, az ordó-i, Nosz-vodi, bajulo aquae, Träger deß Wasser, volt, kiből Ordód-i lett. — A Tótok az „ördő“ szót tótra fordíták, megtartván a víz i mad nevét, és e' szerint az ordó, hordó tótul „nosz“ lévén, az „ördődi“ szóbul „i-nosz“ Wasser-träger tót szót tsináltak, kiből az „inas“ szó lett.

Mint a mosti tudósok, úgy a Madik se tudták definiálni, hogy mi az „idő“: a Madok legalább képbe mutatak, mi az idő: dőlő vízzel hasonitották az időt: az „idő“ szó által az időt ojannak mondották, ki úgy dő, mint az i, mint a víz.

I mellett nem tsak templomok, hanem árok, örök, lakok, telkek-is voltak: ezekbül lettek az Iaros „I-áros“; I-ör „Győr“; I-lak „Illok“, Itelki „Etelka“, P-i-ör-kör „Pyerker“ és több e'féle.

I volt tehát a víz eredeti mad neve, és a Madok a foló vizeket egymástul különbözni akarák, az „i“ bető mellé

kats valami szavat vagy mássalhangzó betőt függesztének: így lettek az Ip, Mi, Ni, Si, Ti, nevek, kik továbbat sokfé-
léül megrontódtak; de a foló vizek mad nevi eredetül mind
tsak egy tagúak voltak.

„Ti“ volt a *Duna* régi mad neve: *Diószeg* nem a dió-
tul vette nevét, hanem a'tul, hogy ott fola valaha a Duna,
a Ti és ezért Ti-ó-szék, Ti o-agya volt. Minthogy Asia
fő-vizinek-is Ti, Tigris a neve, hihető, hogy a régik minden
fő folót Ti szóval nevezték és a Dunát-is azért Ti víznek
mondották, mert a hón fő folója. Ezért nevezték a hón má-
sodik fő folóját Ti-mes, Ti-más, Temes víznek. Az eredeti
Temesvár Ti-más-vár, nem ott vala, hol a mosti Temesvár,
hanem ott, hol most a *Pancsova*: e'nek eredeti mad neve
„Ban-csa-vár“ Richter's Kirchburg: itt volt a Timesi, Temesi
Bán temploma és vára. Azon foló pedig, ki most Temes
nevű, és ki mellett a mosti Temesvár létezik, „Ti-sza“ nevű
volt és így neveződött, mert a Times, Timás, Temes vizibe
szakad: a Tisza és a Temes folók nevi egymással eltseré-
lődtek. Azon köz, ki az útba szakad, „út-sza“ nevű, nem
pedig u-tza; az „u-tza“ szó tsak a Pest város utzin divatos.

A „Lár“ szó, régi mad szó és azt jeleli, mit a mosti
„királ“ szó: a „Lár“ szót a Tótok-is, a Magyarok-is ron-
ták, tsak hogy „királ“ szó lehessen belőle. A Tótok a „Lár“
szót visszással olvasva „ral“ szóra fordították, a német Rō-
nig szó első szótagjából a R betőt, a második szótagjából
pedig az i betőt, és e' szerint a „ki“ szótagot hozzá adták
és így lett a „Lár“ szóból „királ“ szó. — „Lár“ volt a
királ eredeti mad neve, ki az angol hónba most-is még mint
„Lear, Lord, Lad“ divatoz. A cseh-hóni Lára herczeg, ki-
ráli herczeg lehete: — a „tsap-lár“ nem e tsap-király? ő
parantsol a tsapnak.

A „Lár“ szó eredetül „La“ leheté és bető hieroglyphus: betői képét mutatják a'nak, mi a királ. — A „LA“ szóba az A bető az ember képe, embert jelel: az L bető két ágú; az egyik ága fekvő, a másik fen-áló: a kisebb ága fekvő, a nagyobb fen-áló; és e' szerin az L bető hieroglyphusi alkotása által azt jeleli, hogy az embereknel egyedül a Királ a fen-áló, a többi mind fekvő; alatta-való, és hogy ő, tudni-illik, a fen-áló a nagyobb, a fekvők pedig a kitsinek, rövidék a fen-álóhoz képest alacsonok. Az L bető a királt nemzetével együtt képezi: a nemzetbe egyedül a Királ a fen-áló, a többi fekvő, a királ alatt lévő: — lehet e a királt eszméssben definiálni, mint az itt két bető formja által képbe mutatódik.

Mad-LA tehát eredetül a Magyar-Királ: ki pedig különös esetekre kevés időre királi hatalommal felruházott, ki az volt, mi Rómiknál a „Dictator“, a'nak régi mad neve „mai-LA“ heutiger König, hodiernus Rex vala.

Az „oroszlan“ szóba meg van a „LA“ szó és az oroszlan-is királ, az álatok királa. Minthogy a roz szó nemzetet jelel, hihető, hogy eredetül a nemzet-királ „roz-LA“ mondódott, mi hibássan „oroszlan“ szóra változott és az álatok királjára alkalmaztatott.

A „Latin“ szóba-is meg van a „LA“ szó: hihető, hogy a Latin nemzet Királok által kormányozódott, mire a „Latin“ szó-is mutat. „Latin“ szóba a „tin“ szótagot a „tenti“ szó rövidítésének tarthatni; eredetül „Rege-tenti“ leheté, és „Királ-által-tartottat“ jelele.

Mint *Pannonia* „Bán-hón“, ugy *Slavonia* „La-hón“ (*Latium*) Königreich, Regnum leheté; hihető, mert LA, az-az, Királ-által kormányozódott. — Nem helessen mondódik tehát *Slavonia* „Tót-ország“; nints, nem-is volt Tót-ország, Tót-

nemzet, Tót-jelv: mit Slav-jelvnek mondanak, az tsak romla a görög-jelvnek, ugy mint az oláh-jelv romla a róminak. — A „Tót“ név rövidített romla a „Teuto“ *Teutō* névnek: az hatalmas görög Császárságtul némel Mad-ág és Teut-ág kényszerítődött görögül szólanni, nemzeti jelvüket elhadni; így eredtek a Slávok, de azért ők nem lettek más nemzet.

Az *Atila* neve-is eredetül tsak Ti-la lehete: az „Atila“ szó „A“ kezdetője nem a névhez tartozza, hanem e'nek tsak articulussa vala. „Ti“ lévén a Duna eredeti neve, Ti-la, Duna-Királ volt az Atila; azon hónrt bírta, kinek fő folója a Ti. — Asiába-is, kik Tigris vize hónját bírták, Ti nevűek voltak: így Tim-ur a Ti-ura; Tipo-szaib Ti-foló csai-bán.

„Ti-hán nevű Balaton szigetjébe született a Ti-la: — i-nét vette Tihan a Ti-hón nevét. A Madok viszsza víván Pannoniát a régi hónjokat, mi előtt itt hatalmassabbak lettek, a leg-becssebb mijiket reitegették: *Tihan* barlangokkal-tele sziget lévén, reitekre igen alkalmas hel vala és azért reitve itt lakának a nemzet Fő-papi, fő-emberi és ezek jermeki: itt lakott a *Tila* anja-is és itt szülte a *Tila* fiát.

Lárságra lépven a Tila, elmene Csalóközbe lakni és hogy ezen lakhelét rohanás ellen biztosíthassa, azt sok árokkal erősítette, védte és minthogy a Mad népével együtt nagyon Istenes vala, mindenút templomokat épite: minden ár mellé templomot és minden templom mellé, e'nek védére, árt; *Schloßfirchen und Kirchsöfser*. — Temploma oj árnak, kiben a Tila laka, királi-ár-templom neveződött, mad szavakkal l-ár-csa: az, „l“ bető jel- és kezd-betője a „lár“ szónak: későbbben, midőn a „lár“ szó „királ“ szóra romla, nem vala

már az „l“ bető e'nek jel- és kezd-betője, hanem a „k“ bető, és e'kor a „l-ár-csa“ szó „k-ár-csa“ szóra változott; van is nyoltz ij nevű helység Csalóközben. Ezen nyoltz *Karcsának* egyike még most-is *Etre*, *Etel*, *Atel*, *Atila karcsa* nevű és itt lehete a Tila fő-lakja, körülvéve tavakkal, kiknek egyike „Ti-tó“ neveződött és kinek romla a „Bitó“ szó, az most-is létbe lévő régi híres *Bitó* familia neve.

A Tila lakó hele mellett volt az hadi-szerek tartó hele, a „Szer-tar-hel“ a mosti Szerdahel. — „Tar“ az, mibe holmi tartódik: az uj Magyarok „tárnak“ mondják, de tó-tossan: a Magyar azt mondja „tartanni“, a Tót pedig „tár-tanni“. — „Tarsal“ a Madok alsó-tara; talán a „butyor“ az „út-tar“, volt a felső-tar. Az út-tar hordó fél mad fél tót szóval „tarnosz“; i-nét a „tanisztra“ romlott szó, és a „tarnócz“ fél mad fél tót romlott szó.

Igy romlott szó a „határ“ szó-is: eredetül „gát-tar“ lehete; gátja a tarnak, tartománnak: a régi Madok elgátózták a tartománjok szílit, mint azt még most-is láthatni az ugy nevezett Römer Schanze maradékan és Jablunka mellett. — A Neologusok a „határ“ szó helett a „korlát“ szót vá-lasztották; talán a *Korlátközi* vár nevéül? de ezen vár mi-nekse határja; a Korlát-kő tehát nem „határ-kő“, hanem oj kő, körül körül lehet látni; *Kör-lát-kő*.

Atila halála után a Madok elnöki tapasztalván, hogy a sok romlott, fesslett idegenek közt a Madok-is erköltsük-be romlanni kezdenek, ne hogy egészen elerköltstelenedjenek, más távul- és magán-hónba elakarák vezetni a Mado-kat: de nem valának szerentsések oj hónót találhatni, mijent kívánának: száz évi buidosás után ismét vissza hozták a nemzetet Pannoniába és Csaló-közt-is ismét elfoglalák: volt ugyan itt a Tila időjéből sok csa és sok ár, de már mind

om és rom *) volt; omcsa és romcsa, omár és romár; így is neveződtek újabb korba: a'kor a „la“ szó helett már a „királ“ szó lévén divatba, a „lár“ szó „l“ kezdbetője helett a „királ“ szó „k“ kezdbetője tévődött és így lett a lári-omlott-ár neve K-om-ár: „Somorja“ szó S kezdbetője szílt, partot jelelvén szílsó-om-órár lehete; ór-ár lehete ott, Csalóköz sziget szílet ór-zó ár.

Mennél utóbb, annál inkább romlottak a Csalóközi helségek nevi: Csa-ár „Szarva“; Csás „Szász“; Csa-ór „Csőtörtök“; O-csa „Olgya“; Csabán „Csiba“; O-csa-telek „Pokatelek“; Bán-ó-csa „Bacsak“; Ut-ár Straßburg „Guta, Udvarnok“; — tsak a Bú-csa-házi helség és familia neve marada-meg épségbe, és Csuk-ár Schlußburg.

Igy romlottak-el szász hónba-is az helségek eredeti mad nevi: hogy többnre leg-régibb eredetűek, azon mutatkozik, hogy a „vár“ eredetisen tsak még „A“ szóval neveződik, ritkán „ár“ szóval: és e' szerin: Mi-í-a „Misia“ Meifen; Ip-i-a, „Ipsia vagy Lipsia“; Út-a „Gotha“, úgy, mint Csalóközbe „Guta“; Vér-csa „Wurczen“; Vér-ím-ár „Weimár“; Jen-ór „Jena“ és más többi, kikben már alig janitható a mad eredet.

Ki gondolná, hogy Bécs városi *Madfächer Hof* neve mad név? és még-is valóban az:

mad — magyar,

csak — pap,

er, ór, ár — vár; egy szóval Mad-csak-ár; az-az magyar-pap-ár. Hihető, hogy Bécsbe vagy a Mad Papoknak, vagy

*) A „rom“ romladék, az „om“ omladék; a rom még nem om; mi romlott az még nem omlott és e' szerin a „ruina“ nem om, hanem „rom“.

a mad hón számára nevelendő Papoknak várhoz hason lak-jok volt, ki magyar-pap-vár, eredetül mad-csak-ár neveződött. Ezt tudhatta még a *Pázmán* Érsek és ezen épületnek vagy intézetnek hasonul alapítá mad Papok nevelésére a Pazmaneumot.

De belé fáradtam már a szókeresésbe; nугadának-is van idője: keressen már most más-is reitett régi mad szavakat: „ut si quando iis, quae aliorum in hoc genere detexerit industria, nostra adjiciantur; junctis viribus communis supellex felici conamine succrescat, augeatur.“ — *Linnaei* amoenit. acad.

„hibásan“	Lap.	Sor.	„javítva“
a'ban ha	5.	10.	a'ban, ha
szók	6.	22.	szok
éz	15.	2.	és
formjú	31.	1.	formú
alkotasa	64.	utolsó	alkotasú
ojatjlelenek	65.	9.	ojat jelelnék
„ui“ a nitt	66.	2.	„ui“, a nitt

Österreichische Nationalbibliothek

+Z169769600

